Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 227 (477) П'ятниця, 27 листопада 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ Л. КРАВЧУК:

● *МИ ПЕРЕЖИВАЄМО ВАЖКІ ЧАСИ, І ТРЕБА МАТИ МУЖНІСТЬ НЕ ПАДАТИ ДУХОМ ПЕРЕД ТРУДНОЩАМИ, КРОК ЗА КРОКОМ БУДУВАТИ ДЕМОКРАТИЧНУ, ПРАВОВУ І ЦИВІЛІЗОВАНУ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ.*

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ І. ПЛЮЩ:

● *МАЄМО ДОБРЕ УСВІДОМИТИ, ЩО ДОБИВАТИСЯ ЧІТКОГО РОЗМЕЖУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ЗАКОНОДАВЧОЇ, ВИКОНАВЧОЇ І СУДОВОЇ ВЛАД, А ТАКОЖ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ І МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ — ЗНАЧИТЬ, ДІЯТИ ЧЕСНО І ПОСЛІДОВНО, НЕ ПРИМЕНШУЮЧИ ЗНАЧЕННЯ ЖОДНОЇ З ГІЛОК ВЛАДИ.*

Ці думки прозвучали в доповідях керівників нашої держави на науково-практичній конференції «Актуальні проблеми управління територіями в Україні». Повністю вони будуть опубліковані в найближчих номерах газети.

Відкриваючи конференцію, голова її оргкомітету, керівник служби Президента України з питань територій Василь Руденко зазначив, що вона має загальнодержавне значення. Актуальність питань, порушених в доповідях, співдоповідях, виступах на секційних заняттях, дискусії учених і практиків, підтвердили оцінку, видану авансом. Та й склад учасників (з співдоповідями виступили завідуючий кафедрою державного і міжнародного права Одеського державного університету професор М. Орзіх, віце-президент Академії наук України, директор Інституту економіки академік І. Лукінов, голова Фонду сприяння становленню і розвитку місцевого та регіонального самоврядування України професор І. Бутко, співдиректор Інституту державного управління та місцевого самоврядування при Кабінеті міністрів професор Б. Кравченко, а з повідомлення — представники Президента та працівники адміністрацій, голови та працівники Рад усіх рівнів) говорить сам за себе.

Конференція продовжує свою роботу.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ,
член оргкомітету конференції.

І. ЗАЄЦЬ: «РОСІЯ НЕ ПОДІЛИТЬСЯ СОЮЗНИМИ АКТИВАМИ»

Як відомо, «Известия» 25 листопада 1992 року надрукували інформацію про те, що Україна передала Росії свою частку союзного боргу, але все-таки сподівається одержати свою частку союзних активів і пасивів колишнього СРСР.

Наш кореспондент звернувся за коментарем до народного депутата України, голови підкомісії з питань реформи організаційних структур управління Комісії Верховної Ради України з питань економічної реформи і управління народним господарством Івана ЗАЙЦЯ:

(Закінчення на 4-й стор.).

Продиктовано в номер

МАФІОЗНИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ

Політики СНД шукають шляхів взаємовигідного співробітництва. А злочинний світ, схоже, їх вже знайшов. Щойно у Чернігові відділ боротьби з організованою злочинністю УВС області разом із загоном «Беркут» викрили мафіозну групу з представників Росії, Дагестану та України. Група займалася нелегальним вивозом за межі республіки великих партій кольорових металів. Затримано одного з лідерів злочинного світу. У бандитів вилучені пістолети, автомати, велика кількість боєприпасів, валюта і макова соломка.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

ТЕРОР ПО-ЧЕРКАСЬКИ

Ще не встигли працівники обласного управління торгівлі забути про пожежу, що з невідомих досі причин спалахнула в їхньому офісі, як поруч з управлінням злетіли в повітря дві приватні крамнички. Вибуховий пристрій спрацював уночі і, на щастя, ніхто не постраждав. Малому підприємству завдано збитків на 800 тисяч карбованців. Ведеться слідство.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

Є КОРДОНИ — Є ДЕРЖАВА

Представник Президента на Волині В. Блаженчук видав розпорядження, яким зобов'язано командування загону прикордонного контролю «Волинь», керівництво волинської митниці, УВС, УСБ, Любомльську, Любешівську, Ратнівську райдержадміністрації встановити прикордонно-митний контроль на державному кордоні України з Білоруссю з дотриманням загальноприйнятих у світовій практиці митних процедур. Для створення тимчасових митних постів буде використано нині діючі пости міліції.

Богдан БЕРЕКЕТА.

«АФГАНЦІ» ПІШЛИ. ПРОБЛЕМА ЗАЛИШАЄТЬСЯ

Ми вже повідомляли про те, що у столиці України 78 сімей колишніх воїнів-«афганців», ветеранів Великої Вітчизняної війни і багатодітних самовільно зайняли дев'ятиповерхову новобудову «політичного планування». Квартири в ньому значно більші за розміром, ніж у звичайних будинках, та й так звана некорисна площа в ньому куди просторіша. Тому й лунали із забарикадованого помешкання вигуки у мегафон: «Не відступимося» і «Наші діти не гірші від дітей еліти».

Два дні тривала баталія у мікрорайоні, до якого, здається, назавжди приклеїлася назва «Царське село». Були побоювання, що сторони стануть на герць і проллється кров.

(Закінчення на 9-й стор.).

З НАГОДИ національного свята румунського народу, яке відзначатиметься 1 грудня, Тимчасовий повірений у справах Румунії в Україні професор Джордже Марин провів прес-конференцію. Він детально зупинився на політиці двосторонніх відносин між Румунією та Україною, розповів про перспективи співробітництва двох сусідніх країн у багатьох галузях, про роль Румунії та України в стабілізації становища в Югославії і Придністров'ї. Джордже Марин під час дружньої бесіди відповів на численні запитання журналістів.

«НИНІ ЙДЕТЬСЯ ВЖЕ НЕ ПРО КРИЗУ, А ПРО ПАРАЛІЧ ЕКОНОМІКИ»

Прес-конференція Голови Верховної Ради України І. ПЛЮЩА 25 листопада 1992 року

У вступному слові Голова Верховної Ради України Іван Плющ окреслив коло проблем, розв'язання яких може припинити сповзання країни до критичної риски. Нині, зазначив І. Плющ, йдеться вже не про кризу, а про параліч економіки. У суспільстві є різні точки зору на останні події, що відбулися в парламенті і в цілому в Україні. Одні вважають, що з'явився уряд, який оптимістично переконаний у тому, що зможе встановити державне регулювання економічних процесів в Україні, зможе контролювати, принаймні вивезення і ввезення товарів, незалежно від того, роблять це державні підприємства і організації чи недержавні. Для цього й необхідно мати можливість й оперативно приймати рішення, що диктує життя. Саме з такими пропозиціями звернувся Прем'єр-міністр Леонід Кучма. На мою думку, ці пропозиції об'єктивні. Вони знайшли підтримку і у Верховній Раді, бо набирали 257, 267, 279 голосів.

Однак є й інша думка. Кажуть, що парламент забажав створити для себе більш-менш легкі умови, зняти з себе відповідальність, щоб мати можливість знову все звалити на уряд і потім, через півроку, сказати, що цей уряд не зумів справитися з поставленими завданнями. Цієї точки зору я не поділяю. До того ж Прем'єр-міністр заявив, що уряд готуватиме і прийматиме рішення не у відриві від постійних комісій і парламенту, а разом з ними.

Візьмімо дві такі теми — територіальний поділ і управління, виборча система. Вони є продовженням вироблення бази для поглиблення політичних реформ у нашому суспільстві. Хочемо ми чи ні, але новій Україні потрібен новий професійний парламент. Це вимога життя. Ми мусимо напрацювати законодавчу базу, яку б сприйняли громадяни України. Тільки тоді матимемо гарантії, що вибори відбудуться, що буде обрано професійний, здібний парламент.

Є нині сили, що звинувачують Голову парламенту в тому, що надто повільно йде законодавчий процес, що ми навмисно стримуємо його. Прошу повірити: це не має жодних підстав. Скажіть, як можна нині прийняти Закон про вибори нового парламенту на багатопартійній основі, якщо ми не уявляємо, якими будуть у нас місцеві органи представницької і виконавчої влади? Як можна сформувати вищі ешелони влади на професійному рівні? Не хочу звинувачувати Президента, не хочу, щоб і він мене звинувачував, згоден з ним, коли він говорить: «Це не справа Плюща і не справа Кравчука. Не вони визначають, якими бути цим представницьким і виконавчим органам. Вони можуть тільки вносити свої пропозиції».

А наші пропозиції не збігаються. І це краще, ніж якби вони збігалися. Бо коли всі думають однаково, це означає, що не думає ніхто.

У проекті Конституції, винесеному на всенародне обговорення, пропонується двопалатний професійний парламент. Однак ми не визначилися з тим, якими будуть місцеві представницькі і виконавчі органи влади. То як же і хто формуватиме другу палату? Отже, спочатку треба визначитися, підійти до цього кваліфіковано.

От сьогодні в газеті «Голос України» голова підкомісії з питань законодавства і законності Анатолій Ткачук ділиться своїми думками щодо виборчої системи. Я підтримую його точку зору. Ми з ним обмінювалися думками щодо того, як провести вибори на багатопартійній основі, щоб вони відбулися. Однак хто нині може запропонувати такий механізм, який сприймався б усіма політичними партіями і рухами? Треба визначитися: яким має бути голосування — вільним чи обов'язковим. Ось узяти досвід проведення останніх виборів у 14 областях, у 27 округах. Обрано чотири народні депутати. У 10 округах відбудуться повторні вибори, де також оберуть депутатів. Я вважаю, що 45 мільйонів купонів, витрачених на проведення виборів, це не даремно викинуті гроші. Бо таких висновків і результатів не дала б нам жодна соціологічна служба. Тож нехай кожна партійна сила, кожна громадська організація, яка переконана, що вибори до нового парламенту слід проводити ближчим часом, задумається, чи вдасться їх провести.

Крім того, я вважаю, що Верховна Рада має чимало боргів перед суспільством. 183 закони і близько 700 постанов, прийнятих нинішнім парламентом, це багато, але вони не ідеальні, їх слід доповнювати, реформувати. І коли ми делегували урядові певні повноваження, не треба боятися, що за декретами з'являться комісари. Слід дати урядові можливість працювати і брати на себе відповідальність. Треба, щоб і комісії відповідали за свої напрацьовані законопроекти. Вони мають бути соціально спрямованими, а економіка — ринковою. Вона ж у нас поки що залишається адміністративно-командною.

Потім Голова Верховної Ради України І. Плющ відповів на запитання журналістів.

Під час зустрічі з профспілковим активом на позачерговому з'їзді ви, Іване Степановичу, сказали: «Я ж не можу натиснути на усі 300 кнопок!» З якими ж рішеннями, прийнятими парламентом, ви особисто не згодні і чому? І ще одне: якою ви бачите Україну 1 грудня 1993 року, які події, на ваш погляд, у політичному та економічному житті мають відбутися наступного року в Україні?

— Справді я так говорив, коли мене звинувачували в тому, що Верховна Рада забрала від профспілок їхні права на законодавчу ініціативу, регулювання відносин на виробництві тощо. Тоді я радив профспілковому активу швидше реформувати профспілки, подумати над тим, як виборювати місця у законодавчому органі, щоб у ньому мало вплив не тільки директорське лобі, а й профспілкове.

Україну 1 грудня 1993 року я бачу як державу. Такою, що може перезимувати і сконсолідувати наше суспільство з тим, щоб люди запрацювали краще. Вони відгукнуться, якщо ми створимо для цього відповідні умови. Це стримає сповзання України до кризи. Останні події в парламенті, на мою думку, сприятимуть цьому.

Шановний Голово Верховної Ради України! Чому ви не хочете, щоб народні депутати обрали Конституційний Суд так, як виборці обирали народних депутатів? І друге запитання: чи не заважає вам Верховна Рада?

— Скажу відверто: я багато втратив серед опозиції за кандидатури до складу Конституційного Суду. Та якби втратив і більше, не відступив би. Вносив ці кандидатури за своїм переконанням, радився з депутатами і впевнений, що ці люди зможуть працювати в Конституційному Суді, бо вони стоять на позиціях державності і створюватимуть такі умови в Суді, що він не буде одностайним і одноголосним.

Я в цілому підтримую проведення виборів Конституційного Суду бюлетенями, бо це найвища інстанція, якій дано право тлумачити дотримання Конституції Верховною Радою, Президентом, урядом.

Нині всім зрозуміло, що Верховна Рада має достроково припинити свої повноваження. Як, на вашу думку, чи не доцільніше це зробити не шляхом референдуму, а безпосередньо рішенням парламенту?

— Я не поділяю думки про дострокове припинення повноважень. Може йтися лише про дострокові вибори. Коли буде обрано новий склад парламенту, тоді припиняться повноваження нинішнього його складу. Це по-перше. По-друге, питання про нові вибори можна ставити тільки тоді, коли Верховна Рада прийме відповідне законодавство: про формування місцевих органів — представницьких і виконавчих, про вибори нового парламенту. Тоді Верховна Рада має набратися мужності і прийняти, в міру готовності суспільства, відповідну постанову. Крім того, навіть якщо відбудеться референдум, то постанову про дострокові вибори все одно прийматиме Верховна Рада.

Іване Степановичу, коли йшлося у парламенті про відсутність механізму передачі повноважень урядові, чи усвідомлювали ви, що причиною переголосування могли бути зусилля політичних сил, які сповідують принцип: чим гірше, тим краще. Це зусилля мафіозного лобі, яке боїться стабілізації економіки, бо уряд може заборонити пробивати ліцензії, квоти, як це було з депутатом Володимиром Макеєнком, якого, виявилося, не стосується енергетична криза.

Щодо механізму, то ми нічого нового не ухвалили. Механізм передбачено Конституцією України. Для мене найбільшим потрясінням було те, як відреагували на передачу повноважень деякі депутати. Я цілком поділяю думку, що декому це було невигідно. Все робилося для того, щоб включити до порядку денного питання про повторний розгляд прийнятого напередодні закону.

Чи правда, що Україна передала свою частку зовнішнього боргу Росії? Якщо так, то на яких умовах це зроблено?

— Для того, щоб СНД працювала, необхідно розв'язати головне питання — про поділ майна всередині і за межами колишнього Союзу. Воно нині не розв'язане. То як же тоді можна вирішити питання сплати боргів? Угоди, підписаної В. Пинзеником, про яку йшлося цими днями у засобах масової інформації, я не бачив. Моя точка зору така: після того як Україна отримає відсотки активів колишнього Союзу, вона сплачуватиме і відповідні відсотки зовнішнього боргу. Поки що підстав для сплати немає.

Пане Плющ, у неділю, коли Президент України зустрічався з американськими сенаторами, він сказав, що зробить усе для ратифікації в парламенті України договору «Старт» до кінця року. Яка ваша думка щодо цього, ваш прогноз, ваша позиція?

— Думаю, надто багато уваги приділяється саме тому, коли буде ратифіковано цей договір. Кажуть, якщо до нового року ратифікуємо — добре, пізніше — погано. Я не хотів би так ставити питання. Леонід Макарович надіслав відповідні документи до Верховної Ради в понеділок. Це приблизно тисяча сторінок. Кожний депутат, щоб голосувати, має їх прочитати, опрацювати. Ці проекти також слід розглянути в комісіях, щоб з'ясувати підходи і принципи, на яких реалізовуватиметься цей документ. Я ж беру на себе сміливість заявити, що Україна, її Верховна Рада не змінили своїх позицій, підтримують процес роззброєння аж до повного знищення ядерної зброї. Але Україна не може механічно підійти до цієї справи. Для України немає питання про те, підтримувати чи не підтримувати процес роззброєння. Є питання про те, як його провести, за яких обставин і на яких умовах. Можливо, те, що я скажу, не всім сподобається, але коли Президент Буш і Президент Єльцин розпочали цю договірну кампанію, вони повели себе як наддержави. Україна не брала участі в цьому процесі з самого початку, їй уже запропонували приєднатися. Це по-перше. А по-друге, Україна не порушує питання про створення відповідних потужностей для здійснення конверсії цих 176 ядерних комплексів. Україна висуває лише дві умови — самій контролювати знищення ядерних арсеналів і мати можливість користуватися результатами конверсії. Бо, скажімо, боєголовки складаються не лише з дорогого металу, а й з дорогого палива. Крім того, Україна має знати, яка частка коштів, що виділяється на це роззброєння, належить їй. Адже комплекси, що підлягатимуть конверсії, є власністю України. На їх обслуговуванні зайняті десятки тисяч людей, яким після конверсії необхідно надати роботу, соціальне забезпечення.

Тобто для з'ясування усіх названих проблем потрібен час. Щодо того ж, що Верховна Рада ратифікує цей договір, я не маю сумніву. Порушується, однак, ще одне питання — про колективну безпеку. Його теж треба розв'язувати.

Іване Степановичу! Як ви можете прокоментувати відставку голови Національного банку України Вадима Гетьмана?

— Дуже важливе запитання. Хочу відверто відповісти на нього. Неприємно, що другий вже голова Національного банку України не забезпечив нормального функціонування фінансово-кредитної системи. У мене немає підстав звинувачувати народного депутата В. Гетьмана у тому, що це зроблено свідомо, або в тому, що він керувався якимись іншими інтересами. Але я пам'ятаю, що Вадим Петрович Гетьман переконував усіх, у тому числі й мене, що вихід з рубльової зони — це катастрофа. Ми піддались цьому і вірили в це. Але вийшло так, що ми створили цю фінансово-кредитну катастрофу, мало того, паралізували підприємства, а тепер не знаємо, як розрахуватися. Нині, йдеться про те, що Росія поставила Україні товарів на суму понад 400 мільярдів карбованців. А Україна Росії — на суму понад 300 мільярдів карбованців. Але Національний банк України «перегнав» до Російського банку 530 мільярдів карбованців, а російські банки в Україну — 89. В цілому, думаю, уряд розв'яже цю проблему. Але як бути підприємствам?

Не хочу звинувачувати тільки В. Гетьмана. Згідно з указами Президента ми повинні були вийти з рубльової зони ще до 15 жовтня, однак В. Гетьман прийшов до мене і сказав, що не згодний з цим. Коли мені зателефонував Перший віце-прем'єр Симоненко і сказав, що введення купона в безготівковий обіг рівнозначно виходу з 25-го поверху у відчинене вікно...

Після того ж, як було прийнято рішення про введення купона у безготівковий обіг, я запросив Гетьмана і сказав: «Вадиме Петровичу, я не маю до вас претензій, ви чітко вели свою лінію, тепер вона інша». Нині Президент створив державну комісію на чолі з Прем'єр-міністром Л. Кучмою, яка прийняла рішення, одноголосне рішення, про те, що слід змінити керівництво Національного банку України. Ми не могли його не підтримати.

Тому Президія Верховної Ради ухвалила позавчора таке рішення. В. Гетьман 12 листопада подав мені заяву, у якій за станом здоров'я просив прийняти його відставку. Президія Верховної Ради прийняла цю заяву про відставку і вирішила внести це питання на розгляд Верховної Ради. Тимчасово виконання обов'язків голови правління Національного банку покладено на Бориса Івановича Маркова. Комісіям Верховної Ради з питань планування, бюджету і цін, з питань економічної реформи та з питань соціального захисту доручено розглянути доцільність створення комісії для з'ясування причин, котрі призвели до кризи у фінансово-кредитній системі.

(Закінчення на 3-й стор.).

«НИНІ ЙДЕТЬСЯ ВЖЕ НЕ ПРО КРИЗУ, А ПРО ПАРАЛІЧ ЕКОНОМІКИ»

(Закінчення. Початок на 2-й стор.)

Чи не вважаєте ви, що Верховна Рада у своїй діяльності забуває про основу нашої економіки — сільське господарство?

Ні, не поділяю такої точки зору. Усе життя ми допомагали селу. Треба, щоб село стало повнокровним господарем результатів своєї праці. Не треба, щоб уряд диктував йому, що і за якими цінами продавати. А дотувати слід тільки соціально незахищені категорії населення. Нині уряд саме й працює над тим.

— Іване Степановичу, на недавній прес-конференції Голова Верховної Ради Криму Микола Багров сказав, що вирішено надати у користування Росії Феодосійський порт. Чи не могли б ви сказати, на яких умовах і чи взагалі це можливо у незалежній державі?

Ви знаєте, якими були мої відносини з М. Багровим. Не приховував, що ми були на різних полюсах. У Сімферополі М. Багров запитав: «Скажи, чого ми з тобою на різних полюсах?» і таке інше. А я запитав його: «Миколо Васильовичу, ви за єдині кордони України, ви за те, щоб вони були визнані в усьому світі?». Він відповів: «Однозначно». Далі: «Ви за єдину фінансово-кредитну і податкову системи?» Відповідь: «За єдину». Запитав: «Ви за єдину армію і національну гвардію з певними принципами формування, розміщення тощо?» Відповідь: «За єдину». «То чого ж не довіряємо один одному?» Тоді Микола Васильович запитав: «Ви згодні з тим, що Крим як автономна республіка може самостійно укладати вигідні договори з Туреччиною, Росією, з іншими державами?» Я сказав, що вірю, це відповідатиме регіональному самоврядуванню, якщо узгоджуватиметься з чинним законодавством. Що ж до надання у користування Феодосійського порту, я не знаю, на яких умовах там домовленість. Стосовно здравниць у Криму, переконаний, що ними мають користуватися усі республіки колишнього Союзу на договірних умовах.

— Іване Степановичу, ви переконаний прихильник еволюційного розвитку України. Для цього треба час і бачення перспектив. Чи не вважаєте ви, що слід створити комісію законодавчих передбачень?

— На жаль, я не був знайомий з працями Михайла Драгоманова, в яких він доводить переваги саме еволюційного розвитку держави. У Швейцарії мені показали будинок, де він мешкав, і пообіцяли встановити на ньому меморіальну дошку.

Так, слід все ж таки йти еволюційним шляхом.

А щодо передбачень, то я підтримую думку про створення такого центру, але він має бути незалежний. Він мав би давати прогнози і для Президента, і для Верховної Ради, і для уряду.

Голова Верховної Ради України І. Плющ відповів також на інші запитання журналістів.

Записала
Світлана ПИСАРЕНКО.

БАВАРІЯ БЕРЕ УКРАЇНУ ПІД СВОЮ ОПІКУ

Учора Президент України Леонід Кравчук зустрічався з делегацією відомого акціонерного товариства «Сіменс», до складу якої ввійшли член центрального правління «Сіменса» пан Юнг, керівник головного відділу зв'язку з країнами СНД пан Вільдман, керівник представництва в Україні пан Фрібе та керівник служби збуту медтехніки у східних регіонах пан Херлінгер.

Президент високо оцінив внесок АТ «Сіменс» у будівництво незалежної України та висловив надію, що наше співробітництво розвиватиметься й надалі. Зі свого боку представники «Сіменса» запевнили Леоніда Кравчука, що готові шукати будь-які форми співпраці з українськими підприємствами і добиватися того, щоб на українсько-баварському шляху завжди горіло зелене світло.

Андрій БОЄЧКО.

Державна комісія по проведенню грошової реформи в Україні

РІШЕННЯ № 18

від 16 листопада 1992 р. Київ

З 16 листопада знімаються будь-які обмеження по вивозу та ввозу рублевої готівки в усі республіки колишнього СРСР, за винятком Естонії. В Естонію та в інші країни вивіз рублевої готівки дозволяється в межах раніше установлених норм, із збереженням діючого порядку вивозу та ввозу українських карбованців.

Державному митному комітету України внести відповідні зміни до діючих митних правил.

Голова Державної комісії Прем'єр-міністр України

Л. КУЧМА

ЯК ДОБРІ СУСІДИ

26 листопада перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Васильович Дурдинець прийняв заступника Голови уряду, міністра закордонних справ Словацької Республіки Мілана Княжка.

Напередодні, як відомо, парламент Чеської і Словацької Федеративної Республіки ухвалив правовий документ про створення на території республіки двох незалежних держав — Чеської і Словацької. І тому бесіда у Верховній Раді України торкалася питань, спрямованих на розвиток і зміцнення українсько-словацьких відносин. Розповідаючи гостям про діяльність українського парламенту у реалізації принципів зовнішньополітичної концепції незалежної України, Василь Васильович Дурдинець особливо наголосив на готовності України до повномасштабного і динамічного співробітництва із Словацькою Республікою.

Заступник Голови уряду, міністр закордонних справ Словацької Республіки Мілан Княжко висловив задоволення ходом розмови, виклав своє бачення проблем, що стоять перед його країною, і можливої участі України у вирішенні важливих для обох держав питань.

Під час бесіди були присутні: з української сторони — перший заступник міністра закордонних справ М. П. Макаревич, з словацької — повірений у справах Чеської і Словацької Федеративної Республіки Роберт Гаренчар, інші офіційні особи.

Сьогодні ж гості відбули до Братіслави.

НОТА ПРОТЕСТУ

Міністерство закордонних справ України надіслало ноту протесту Міністерству закордонних справ Російської Федерації з приводу реалізації Міністерством оборони Російської Федерації оперативних запасів Чорноморського флоту, що розташовані на колишніх воєнно-морських базах ВМФ СРСР в Болгарії.

В ноті, зокрема, зазначається, що при прямому потуранні Міністерства оборони Російської Федерації і командування Чорноморського флоту, незважаючи на неодноразові заяви України, проводиться розграбування і розпродаж майна Чорноморського флоту.

З урахуванням зазначеного, українська сторона наполягає на припиненні протиправних дій органів державного управління Російської Федерації по розпродажу і незаконному вивозу майна Чорноморського флоту.

ЯК КОНЯ ОСІДЛАТИ?

Здавалось би, яке відношення має республіканське державне будівельно-монтажне підприємство «Укргазпромбуд» до полтавського села? На перший погляд, ніякого. І все ж, побувайте у селах Кобеляцького, Котелевського, Козельщинського або будь-якого іншого району і поцікавтесь у людей більш-менш посвячених у будівництво, хто такий Олександр Головкін, і вам скажуть з повагою: «Генерал газопроводу». Отож і розмова наша з генеральним директором — про газопроводи, а ще більш — про село.

— Наше підприємство, базоване у Полтаві, входить до газового концерну України — виробничого об'єднання «Укргазпром». Будує і ремонтує газопроводи, впорядковує свердловини і родовища, зводить промислові об'єкти, школи, дитсадки, магазини і житло. Будівельний майданчик — половина України: у Київській, Харківській, Донецькій, Одеській, Черкаській, Луганській областях та Криму. За десять місяців нинішнього року обсяги підрядних робіт склали майже 300 мільйонів карбованців у договірних цінах. За нинішньої дорожнечі, матеріальних нестатків турбот вистачає.

— Разом з тим, підприємство не байдуже і до проблем Полтави, райцентрів, сільської глибинки. У чому тут секрет? Адже поряд скільки завгодно інших прикладів: індустріальні гіганти знехотя займаються соціальною сферою.

— Ще п'ять років тому такий підхід був зведений до рангу державної політики, то чому ж тут дивуватися? А сьогодні жити варягом на рідній землі вже не можна. Тим більше, що майже на дві третини наші низові підрозділи укомплектовані за рахунок місцевих кадрів. От і будуємо. У Гадячі, Лохвиці спорудили сучасної архітектури житлові будинки, дитячий садок, магазини, школу. В Полтаві — житловий корпус з аптекою, гастрономом, бібліотекою, фотоательє...

— Перейдемо до села. Якось один знайомий голова колгоспу повідав таку історію: «Обрали мене головою, а людей у господарстві на пальцях можна перелічити. Проклав дорогу до села — не йдуть люди. Збудував житло — заселяти нікому. Підвів газ до села — і ожило село».

— Я особисто знаю з десяток таких керівників і розумію їх дуже добре. Сьогодні газ на селі — ключ до вирішення багатьох проблем. Інша біда, що навіть Полтавщина, яка буквально сидить на газових родовищах, забезпечена цим паливом ледве на десять відсотків. Не буду переповідати, у чому тут причина, поділюся своїм поглядом і досвідом розв'язання цієї проблеми. Є таке поняття, народжене в соціалістичну епоху,— шефська допомога. Для багатьох жителів міста вона зводилася до весняно-літніх виїздів на колгоспні поля: сіяти чи збирати — рятувати урожай. Наше підприємство така участь теж не минула. І от кілька років тому ми вирішили цю допомогу організувати дещо інакше, а більше — ефективніше. Бо й справді, хто назве розумним використання, примітом, зварювальника найвищої кваліфікації на прополці цукрових буряків, а відтак і всього підприємства? Абсурд. Чи не розумніше нам займатися своєю безпосередньою роботою — газифікацією, а для початку — хоча б у межах шефської допомоги.

— Ідея знайшла підтримку на селі?

— Так. Найширше — у Котелевському районі. Можливо, тому, що це мій виборчий округ. Як депутата обласної Ради. І з керівником району — тодішнім головою райради, а нині главою держадміністрації — Петром Шилом спільну мову знайшли швидко. А, можливо, й тому, що в районі, помереженому газопроводами, і на території якого розміщений унікальний (за американською технологією) «Сайклінг-процес», де добувають газоконденсат, люди у грубах топили соняшником. Першу угоду уклали з колгоспом імені XV з'їзду ВКП(б), де головою Олександр Коросташов.

— Добре знаю цього керівника — він же і заступник голови Селянської спілки області. Гадаю, працювалося з ним легко.

— І не лише з ним. Керівництво ПМК-2, яку очолює Юрій Макаров, у колгоспах імені Ковпака, імені Войкова, «Більшовик», «Червона зірка», «Зоря» знаходили порозуміння і, як наслідок, у села цих господарств уже надійшов газ. Хоча труднощів вистачало, особливо у фінансуванні. Але навіть тоді, коли колгоспи сиділи на картотеці, ми не згортали виробничу програму. Більше того, як могли, допомагали різними будівельними матеріалами, а то й брали на себе грошові витрати. У цьому нам повну підтримку надає керівництво концерну — президент Володимир Максимов і перший заступник — головний інженер, а нині голова Державного комітету України по нафті і газу Михайло Ковалко. Завдання на сьогодні — повністю газифікувати район. Причому мова ведеться про комплексну газифікацію. А це означає, що газ ведемо не лише до осель, а й у школи, дитячі садки, на ферми, машинно-тракторні стани.

— Котелевським районом не обмежується географія будівельного майданчика?

— Зовсім ні. На Полтавщині, це, вважайте, пів-області. Власне, де б ми не працювали на головних об'єктах, обов'язково займаємося і соціальною сферою, як, наприклад, у Чорнобильській зоні — газифікуємо села Тулинці й Піщанку. А в Бобровицькому районі Чернігівської області взагалі викупили нерентабельне господарство і тепер, окрім того, що ведемо там соціальну перебудову, на кількох тисячах гектарів вирощуватимемо сільськогосподарську продукцію, худобу, птицю. Для наших робітників це обернеться дешевим м'ясом, молоком, крупами, олією, цукром. Офіційною мовою — перетворюємо в реальні діла Закон про пріоритетний розвиток села...

Запам'яталась фраза, яку Олександр Головкін сказав на прощання: «Хто швидше йде з газом, той — на коні». Мудрі слова, а головне — підкріплені реальним ділом. Швидше б тільки сідлали коней інші промислові гіганти...

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

Продиктовано в номер

ПРОФЕСОР ДЗІКІ ЇДЕ НА ЧАЕС

Італійський учений-фізик, професор Антоніо Дзікікі — автор багатьох наукових відкриттів, в тому числі і антидейтрона — ядерної антиматерії. Він — президент міжнародної неурядової організації «Міжнародний центр наукової культури — Всесвітня лабораторія», відділення якого діє і в Києві.

Сьогодні і завтра професор Дзікікі перебуватиме у Києві. Адже за короткий термін, що наша держава входить до Всесвітньої лабораторії, її рада затвердила чотири наукових проекти Українського відділення. Вони спрямовані на вирішення усього комплексу питань, пов'язаних з наслідками аварії на ЧАЕС, іншими актуальними проблемами, зокрема екологією.

Професор Дзікікі приїжджає з візитом, мета якого — підготовка питання про виділення Всесвітньою лабораторією валютних коштів на наукові проекти, які сприятимуть ліквідації наслідків чорнобильської катастрофи. У програмі перебування — зустрічі в урядові України, Академії наук, а також поїздка в Чорнобиль. Професора Дзікікі у Києві чекає приємна звістка: загальні збори АН України обрали його своїм іноземним членом.

Валентина ПИСАНСЬКА.

ПРОФСПІЛКИ УКРАЇНИ: ПОЗИЦІЯ СОЦПАРТІЇ

Новий голова ФПУ Олександр Стоян 25 листопада дав свою першу прес-конференцію як голова ФПУ.

Перш за все Олександр Стоян заявив, що резолюцію II з'їзду ФПУ про приєднання до кампанії за дострокове припинення повноважень ВР України ще не прийнято до виконання. Чи буде — залежить від Верховної Ради. Голова ФПУ повторив уже відомі тези про усунення профспілок від прийняття важливих рішень на законодавчому рівні, про намір профспілок боротися за свої права. На запитання про долю генеральної тарифної угоди Олександр Стоян попросив відповісти одного з своїх помічників. Переговори про угоду уже велися з урядом Фокіна, але доведеться починати знову з урядом Кучми. Є надія, що новий уряд піде назустріч.

На запитання, з якими партіями має намір блокуватися ФПУ у досягненні своїх завдань, Олександр Стоян заявив: з партіями соціально-демократичного спрямування. «У них є певна програма соціального захисту людей, але... куца... більша частина цих програм орієнтована на захист приватної власності. Це теж нормально. Але треба, щоб у них була підтримка не лише майбутніх, скажімо так, капіталістів».

Олександр Стоян не погодився з існуванням монополії ФПУ на відстоювання інтересів найманих працівників (хоча членів ФПУ, за її даними, 26 мільйонів), але заявив, що було б непогано, і «Президент теж — за єдиний профцентр. Звичайно, на конфедеративних засадах». До речі, декларацію про солідарність перед з'їздом ФПУ підписали 11 профцентрів. Окрему думку має лише ВОСТ.

Костянтин ПАРИШКУРА.

НАЇВНИХ — ПІВТОРА ПРОЦЕНТА

Вчора, в перший день роботи міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми соціального захисту молоді в умовах зміни суспільно-економічних відносин» перед учасниками виступили міністр у справах молоді та спорту України В. Борзов, народний депутат України, президент Фонду соціальної адаптації молоді України Ю. Збітнєв, директор УкрНДІ О. Яременко та інші фахівці й науковці. Як стало відомо з виступу О. Яременка, протягом останніх дев'яти місяців у 60 відсотків опитуваної молоді погіршилося матеріальне становище, 15 відсотків молодих українців орієнтуються на еміграцію, п'ята частина опитуваних ладна на будь-яке правопорушення, аби покращити своє матеріальне становище, адже третину бюджету молодих становить допомога батьків. В той же час вдвічі зросла кількість молодих людей, які самі допомагають батькам, займаючись підприємництвом. Загалом же лише півтора відсотки з опитуваних у разі погіршення матеріального становища шукатимуть допомоги у держави.

У другій половині дня учасники конференції — а їх близько 200 чоловік,— працювали у секціях. Сьогодні, як уже повідомлялося, відбудеться засідання круглого столу за участю голів Комісій ВР України, робота в секціях триває.

Власна інформація «ГУ».

Подія дня

ПЛАЧ ПРИПИНИВСЯ

Перед підписанням цього номера газети до виходу в світ ми провели експрес-опитування громадян на вулицях Києва. Запитання було єдине: "ЩО ВВАЖАЄТЕ ПОДІЄЮ ДНЯ?" Більшість відповідей — однозначна: показ заключної серії фільму «Багаті теж плачуть».

Зокрема, близький до наукових кіл чоловік (прізвища не назвав) резюмує:

— Показ серіалу став значним внеском у вчення марксизму-ленінізму. Виявляється, недарма серед улюблених співанок юного симбірського гімназиста Володі Ульянова була й така: «Дураку богачу и с казной не спится. Бедняк гол, как сокол,— поет, веселится».

А близький до компетентних кіл соціолог (прізвище називати не бажано) зробив спробу прогнозу:

— В найближчі дні припиниться спад виробництва. Адже не секрет, що останкінські агенти ЦРУ влаштували цю багатоденну акцію з єдиною метою — в робочий час приваблювати до «голубих екранів» якомога більше громадян, щоб таким чином остаточно дестабілізувати економіку країн СНД.

Опитування провів Є. У.

І. ЗАЄЦЬ: «Росія не поділиться союзними активами»

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

— Проблема відносин між Україною і Росією щодо союзних боргів полягає в тому, що через ці борги Україна сьогодні входить до системи міжнародного права і системи міжнародних відносин. І ми це могли б використати на свою користь. Якщо угоду дійсно підписано так, що надалі буде ще один договір, за яким визначиться українська частка союзних активів і власності, скоріше всього нерухомої за кордоном, то це означає, що Україна і сьогодні не зрозуміла помилок, які вона робила до цього. Наприклад, ще в Алма-Аті, коли наш Президент підписував угоду про правонаступництво Росії у всіх міжнародних організаціях, і в питанні Чорноморського флоту. Не можна було підписувати якісь загальні норми без вирішення конкретних проблем розподілу майна. Коли ж пішли від визначення загальних норм до часткових проблем, то, як свідчить практика, це ні до чого хорошого у відносинах між Україною і Росією не приведе.

— Тобто ви не вірите в те, що буде підписано якусь угоду про розподіл майна Союзу?

— Так, це, на жаль, наша сумна практика. Питання боргів і активів — це питання політичне, а не якоїсь часткової економічної вигоди. Крім того, активи колишнього Союзу, які обраховані в 176 мільярдів доларів, значно більші за українську частку союзного боргу в 75 мільярдів доларів. Кажуть, що ці борги дуже сумнівні і їх ніхто не поверне. Але й у цьому разі Україні вигідніше, бо коли б вона мала відносини з країнами, які винні їй мільярди, і захотіла мати в них тільки нерухоме майно, наприклад, приміщення для дипломатичних служб, то ці країни, щоб погасити свій борг, віддали б Україні які завгодно приміщення. Це виводило б нашу країну на новий рівень політичних відносин. А так я не вірю, що Росія нам віддасть нашу частку активів. У кращому разі може поділитися нерухомим майном за кордоном.

Володимир СКАЧКО.

СВЯТО З ГІРКИМ ПРИСМАКОМ

Реалії

У ці дні на Закарпатті відзначають 48-у річницю Першого з'їзду Народних Комітетів, який прийняв Маніфест про возз'єднання краю з Радянською Україною. В Мукачевому в кінотеатрі «Перемога», де проходив з'їзд, відбулися урочисті збори, у яких взяли участь його делегати, представники владних структур, громадськості, різних національно-політичних формувань. А ввечері керівництво краю в ресторані «Зірка» влаштувало прийом на честь колишніх учасників з'їзду. Заключна частина урочистостей теж пройшла у піднесено-конструктивному руслі.

А гіркого присмаку святкуванню додала науково-практична конференція, що проходила у Мукачевому напередодні. Поки виступи промовців базувались на конкретних фактах, все було гаразд. Коли ж мікрофонами заволоділи представники різних політичних течій і почали оперувати недоказовими фразами, вигукувати образливі репліки, атмосфера загострилась настільки, що головуючий змушений був закрити конференцію.

Що ж стало яблуком розбрату? Переважна більшість науковців, учасників з'їзду стверджували, що Маніфест лише закріпив давнє прагнення жителів краю з'єднатися «зі своєю Великою матір'ю Радянською Україною і вийти зі складу Чехословаччини». Під документом поставила свої підписи абсолютна більшість населення краю. А колишні делегати, серед яких такі шановані люди, як письменник Іван Чендей, запевнили: нікого не примушували робити це під дулами автоматів.

На жаль, прикрі похибки сталися вже під час підписання акта Договору з цього приводу між урядами СРСР та Чехословаччини. Сталінські міністри проігнорували навіть елементарні норми і на підписання Договору не запросили ні представників Народної Ради Закарпатської України, ні влади УРСР. В документі також не було визначено чіткого статусу Закарпатської України, за яким вона включалася до Радянської України. А це, на думку фахівців, «полегшило» вирішення з певними порушеннями питання про перетворення у січні 1946 року Закарпатської України на область у складі УРСР.

Згадані «проколи» і стали сьогодні причиною вимог окремих громадсько-політичних сил у регіоні переоцінок та перегляду названих документів. Але чи варто знову перелицьовувати історію, якщо на референдумі 1 грудня 1991 року 78 відсотків населення краю ще раз підтвердило своє прагнення жити у складі суверенної України?

Леонід Кравчук, перебуваючи недавно на Закарпатті, з цього приводу сказав:

— Історію не потрібно переробляти. Її можна оцінити. Але, якою б вона не була, вона — наша. Ми повинні зробити єдине — сказати людям документальну правду. Жителі краю визначились в той час і ми тепер живемо разом. Нам теж слід визначитись. До них з повагою, до себе — з відповідальністю. Щоб не допускати більше помилок, а спільно йти дорогою до незалежної держави і будувати її всіма своїми силами.

Може, варто прислухатися до слів Президента?

Микола ГОРВАТ.
Закарпатська область.

У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ 26 ЛИСТОПАДА 1992 РОКУ ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ КУРС УКРАЇНСЬКОГО КАРБОВАНЦЯ ДО ВАЛЮТ КРАЇН РУБЛЬОВОЇ ЗОНИ

код рубля	курс купівлі	курс продажу
834 (Білорусь)	1.3500	1.4500
835 (Казахстан)	1.4500	1.5500
836 (Узбекистан)	1.5000	1.6000
837 (Таджикистан)	1.1000	1.2000
838 (Туркменистан)	1.5000	1.6000
839 (Киргизстан)	1.1500	1.2500
843 (Молдова)	1.1000	1.2000
844 (Вірменія)	0.9000	1.0000
848 (Азербайджан)	1.0000	1.1000
849 (Грузія)	1.0000	1.1000
853 (Латвія)	1.1000	1.2000
854 (Литва)	1.1000	1.2000
858 (Росія)	1.4510	1.5510

ГОЛОВНЕ ВАЛЮТНО-ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ.

Ракурс

МОЛОДЕ, АЛЕ НЕ ЗЕЛЕНЕ

Наталя Онопрієнко зовсім нещодавно приїхала до Миколаєва з Росії. У колективі кравецького цеху № 7 взуттєвої фабрики вона засвоїла складну й відповідальну ділянку роботи. Як не дивно, але до взуттєвої Наталя вчилася в інституті. Сьогодні вона вміло поєднує працю і навчання у технікумі на технолога за своїм фахом.

На знімку: Наталя Онопрієнко.

Фото Бориса РИБАКОВА.

Зверніть

Б
СЛ
«СІМ

Учора
риство «СІМ
Києві свое
очолюване
бе. Доктор
ступаючи на
ні правління
зав: «Предс
можливо, є
якого визрі
самостійним
ми».

Про те, щ
прямки зв'я
ни з закор
ми, ми вже
раїна для «
з головних
рії колишн
ність товар
переважно
структури т
замовлень
— 26 мільй
1989 року
цює з наш
тикою —
плен я
мографів.
ться про с
лузі рентге

У галузі
ти «СІМЕН
те, щоб ен
раїни стало
логічн зб
прац
терств
передня
споруджен
Чигирині
— ефектив
малою кіл
вчається п
ладнання
легорську
шої газоту

Ну, а в
вання «СІМ
ють вже д

...Одноча
представни
кер г
МЕ о
шкіл-інтер
тановку —
слабкочую

Хри

Контакт

АВ
НА

У Черні
ребував п
ра землі
Вільгельм
цікавих п
ділового
крема, а
бажання
рудження
ємства по
виробів,
міжнарод
обладнанн
одному з
кант з мі
пропонув
лагоджен
та кіс —
для бук
фірма «В
могти у
лоізоляції
карпатськ
Вільгельм
до Черні
несменам
угод.

Чернів

СВЯТО З ГІРКИМ ПРИСМАКОМ

Реалії

У ці дні на Закарпатті відзначають 48-у річницю Першого з'їзду Народних Комітетів, який прийняв Маніфест про возз'єднання краю з Радянською Україною. В Мукачевому в кінотеатрі «Перемога», де проходив з'їзд, відбулися урочисті збори, у яких взяли участь його делегати, представники владних структур, громадськості, різних національно-політичних формувань. А ввечері керівництво краю в ресторані «Зірка» влаштувало прийом на честь колишніх учасників з'їзду. Заключна частина урочистостей теж пройшла у піднесено-конструктивному руслі.

А гіркого присмаку святкуванню додала науково-практична конференція, що проходила у Мукачевому напередодні. Поки виступи промовців базувались на конкретних фактах, все було гаразд. Коли ж мікрофонами заволоділи представники різних політичних течій і почали оперувати недоказовими фразами, вигукувати образливі репліки, атмосфера загострилась настільки, що головуючий змушений був закрити конференцію.

Що ж стало яблуком розбрату? Переважна більшість науковців, учасників з'їзду стверджували, що Маніфест лише закріпив давнє прагнення жителів краю з'єднатися «зі своєю Великою матір'ю Радянською Україною і вийти зі складу Чехословаччини». Під документом поставила свої підписи абсолютна більшість населення краю. А колишні делегати, серед яких такі шановані люди, як письменник Іван Чендей, запевнили: нікого не примушували робити це під дулами автоматів.

На жаль, прикрі похибки сталися вже під час підписання акта Договору з цього приводу між урядами СРСР та Чехословаччини. Сталінські міністри проігнорували навіть елементарні норми і на підписання Договору не запросили ні представників Народної Ради Закарпатської України, ні влади УРСР. В документі також не було визначено чіткого статусу Закарпатської України, за яким вона включалася до Радянської України. А це, на думку фахівців, «полегшило» вирішення з певними порушеннями питання про перетворення у січні 1946 року Закарпатської України на область у складі УРСР.

Згадані «проколи» і стали сьогодні причиною вимог окремих громадсько-політичних сил у регіоні переоцінок та перегляду названих документів. Але чи варто знову перелицьовувати історію, якщо на референдумі 1 грудня 1991 року 78 відсотків населення краю ще раз підтвердило своє прагнення жити у складі суверенної України?

Леонід Кравчук, перебуваючи недавно на Закарпатті, з цього приводу сказав:

— Історію не потрібно переробляти. Її можна оцінити. Але, якою б вона не була, вона — наша. Ми повинні зробити єдине — сказати людям документальну правду. Жителі краю визначились в той час і ми тепер живемо разом. Нам теж слід визначитись. До них з повагою, до себе — з відповідальністю. Щоб не допускати більше помилок, а спільно йти дорогою до незалежної держави і будувати її всіма своїми силами.

Може, варто прислухатися до слів Президента?

Микола ГОРВАТ.
Закарпатська область.

У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ 26 ЛИСТОПАДА 1992 РОКУ ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ КУРС УКРАЇНСЬКОГО КАРБОВАНЦЯ ДО ВАЛЮТ КРАЇН РУБЛЬОВОЇ ЗОНИ

код рубля	курс купівлі	курс продажу
834 (Білорусь)	1.3500	1.4500
835 (Казахстан)	1.4500	1.5500
836 (Узбекистан)	1.5000	1.6000
837 (Таджикистан)	1.1000	1.2000
838 (Туркменистан)	1.5000	1.6000
839 (Киргизстан)	1.1500	1.2500
843 (Молдова)	1.1000	1.2000
844 (Вірменія)	0.9000	1.0000
848 (Азербайджан)	1.0000	1.1000
849 (Грузія)	1.0000	1.1000
853 (Латвія)	1.1000	1.2000
854 (Литва)	1.1000	1.2000
858 (Росія)	1.4510	1.5510

ГОЛОВНЕ ВАЛЮТНО-ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ.

Ракурс

Зверніть увагу

БЕРЕ СЛОВО «СІМЕНС»

Учора акціонерне товариство «СІМЕНС» відкрило у Києві своє представництво, очолюване паном Гертом Фрібе. Доктор Фолькер Юнг, виступаючи напередодні від імені правління товариства, сказав: «Представництво у Києві, можливо, є тим зародком, з якого визріє структура з більш самост[illegible]ми повноваження[illegible]ми».

Про те, що «СІМЕНС» навпрямки зв'язав наші телефони з закордонними абонентами, ми вже писали. Втім, Україна для «СІМЕНСА» — один з головних ринків на території колишнього Союзу. Активність товариства зосереджена переважно на проектах інфраструктури та медтехніці (обсяг замовлень на неї цього року — 26 мільйонів марок). Ще з 1989 року «СІМЕНС» співпрацює з нашою «Реле і автоматикою» — виробництво і компле[illegible]я комп'юте[illegible] томографів. У майбутньому йдеться про спільні проекти у галузі рентгенодіагностики.

У галузі енергетики контакти «СІМЕНСА» спрямовані на те, щоб енергопостачання України стало надійнішим та екологічн[illegible] збалансова[illegible]. Співпра[illegible]ється з [illegible] міністерств[illegible] енергетик[illegible]. Є попередня домовленість про спорудження «СІМЕНСОМ» у Чигирині газо-парової станції — ефективної, а головне — з малою кількістю викидів. Вивчається питання про переобладнання електростанції в Углегорську на базі найсучаснішої газотурбінної технології.

Ну, а в галузі приладобудування «СІМЕНС» в Україні знають вже давно.

...Одночасно з відкриттям представництва доктор Фолькер [illegible] подарував [illegible] «СІМЕ[illegible] одному з [illegible]івських шкіл-інтернатів спеціальну установку — вона допоможе слабкочуючим дітям.

Христофор ГРУША.

Контакти

АВСТРІЙЦІ НА БУКОВИНІ

У Чернівцях кілька днів перебував посланник губернатора землі Карінтія (Австрія) Вільгельм Тіло. Він привіз теку цікавих пропозицій стосовно ділового співробітництва. Зокрема, австрійці висловили бажання вкласти кошти в спорудження невеликого підприємства по випуску ковбасних виробів, створення мережі міжнародного туризму, переобладнання м'ясокомбінату в одному з райцентрів. Фабрикант з міста Вольфсберг запропонував свої послуги у налагодженні виробництва вил та кіс — дефіцитного товару для буковинських селян, а фірма «Велокс» готова допомогти у випуску сучасних теплоізоляційних плит з відходів карпатського лісу. Невдовзі Вільгельм Тіло знову прибуде до Чернівців, але уже з бізнесменами, для підписання угод.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

Була б тільки користь. І пошв…

У Києві з ініціативи Української фондової біржі був проведений Східноєвропейський Форум фондових бірж. Співорганізаторами Форуму виступили Товариство французьких бірж, Академія інженерних наук України, Спілка економістів України та Українська асоціація торговців цінними паперами. На Форум приїхали керівники 17 фондових, товарно-фондових і валютних бірж, міжбіржових союзів і фінансових організацій із 12 країн СНД, Балтії, Східної та Центральної Європи, в тому числі представники Міжнародного валютного фонду, Комісії Європейських Співтовариств, Товариства французьких бірж.

Відбулося зацікавлене обговорення широкого кола питань розбудови національних фінансових ринків, їх взаємодії та зближення, координації біржової діяльності, встановлення багатосторонніх та двосторонніх зв'язків. Цікавими, зокрема, були виступи президентів Ліонської фондової біржі П'єра-Іва Обера, міжнародної біржі «Захід-Центр - Схід» із Софії Михайла Севрука, Таллінnської міжнародної біржі Рейна Узіна, Південноуральської біржі з Челябінська Миколи Топузова, Об'єднаної балтійської біржі Артура Єресько, віце-президента Варшавської фондової біржі Влодзімежа Мацгери. В рамках Форуму відбулося засідання круглого столу, участь в якому взяли науковці Києва. Корисними для учасників Форуму були зустрічі у Верховній Раді України з В. Гриньовим та керівниками постійних комісій, з віце-прем'єр-міністром України М. Жулинським, в Міністерстві фінансів України, з українськими підприємцями.

Офіційно

У Декларації Форуму відтворюються загальні підходи до становлення національних ринків цінних паперів, місця фондових бірж в їх структурі, необхідності співробітництва та взаємодії національних фондових ринків. У Зверненні Східно-Європейського Форуму фондових бірж до парламентів та урядів країн Балтії, Східної Європи і СНД відображені ті побажання учасників Форуму, які кожний парламент, кожний уряд мають враховувати, якщо хочуть мати в своїх країнах цивілізований працюючий ринок фінансових активів. Нарешті, у першому читанні прийнятий Меморандум про створення Асоціації Східноєвропейських фондових бірж, який остаточно буде підписаний після розгляду на біржових радах відповідних бірж.

Факт і коментар

КІНО ЗАЛИШАЄТЬСЯ ЗА КАД…

Американське кіно, завоювавши світовий ринок, завдає чимало клопоту національним кіношколам. Свого часу Франція довго дебатувала спеціальну програму захисту свого кіно. Італія визначала спеціальну квоту на показ іноземних фільмів. Але найоригінальніше реагує на засилля чужої кінокультури Україна: приміром, депутат Печеров під час обговорення бюджету запропонував, оскільки робити фільми дорого, чи не краще їх взагалі не робити, а купувати дешеві американські картини! Чи ж дивно, що закриття єдиного в Україні кінофакультету ні в кого, крім ректорату, деканату й самих студентів, занепокоєння не викликає!

Кажу про закриття, як про факт, але до першого січня факультет ще може існувати. А потім закінчиться оренда колишнього економічного корпусу Лаври. Власне, за ці келії кінофакультет не дуже й тримається. Але якщо доведеться у новорічну ніч опинитися просто неба, несамохіть затремтиш. Декан кінофакультету Василь Васильович Цвіркунов для себе вирішив:

— Коли хто дуже хоче нас виселяти — нехай приходить. Побачимо, у кого вистачить сміливості взяти це на себе.

Але, кажуть, завжди знайдеться кіт на шкоду. Тим паче, що від самого дня заснування кінофакультет — ніби приречений. Адже він — при Театральному інституті, а інститут — під опікою Мінкультури, хоч за кіношників — структурно — мав би відповідати Комітет кіно. Тож маючи двох покровителів, кінофакультет не відчував допомоги жодного. Більш того: 20 років тому, коли планувалося нове приміщення Театрального інституту (можливо, скоро новосілля), то в його проекті кінофакультет навіть не згадувався!

Цікавий поворот. Можливо, інженери-оптимісти сподівалися, що на цей час Україна таки матиме власний (хоча б один) Інститут кіномистецтва? Та цього року, навпаки, було штучно стримано набір, довелося відмовитися від групи звукорежисерів, спеціалістів анімаційного кіно, а ще просила підготувати кадри спеціально для своєї студії Одеса. Хотіли вчитися у Києві студенти з Канади і США, бо, виявляється, нашу школу знають і цінують за кордоном.

— Ми посилали запити до всіх інстанцій. І звідусіль відмова. Нині звільнилося в місті багато приміщень. Невже шкода хоча б одного колишнього парткому? Та на останній запит ректора інституту до Івана Салія нам дали зрозуміти, що є надто великі клопоти з розміщенням дипломатичних місій, тож питання про дах для кінофакультету не розглядатиметься.

Отже, від держави чекати допомоги безглуздо. Тим часом усі національні кінематографи — на утриманні саме своїх держав і, в свою чергу, саме їм приносять прибуток. Більш-менш самостійно живе тільки штатівське кіно, але ж його годує весь світ! А фільми Литви, Грузії чи Естонії зараз не зможуть самоокупитися навіть за найбільшого сприяння. Українське кіно,

ГОЛОС України

...вагу

...ЕРЕ ...ОВО ...ІЕНС»

...ціонерне това-
...НС» відкрило у
... представництво,
...ом Гертом Фрі-
...олькер Юнг, ви-
...редодні від іме-
...овариства, ска-
...иництво у Києві,
...м зародком, з
...руктура з більш
... повноваження-

...«СІМЕНС» нав-
... наші телефо-
...нними абонента-
...исали. Втім, Ук-
...ІЕНСА» — один
...ків на терито-
... Союзу. Актив-
...а зосереджена
... проектах інфра-
...едтехніці (обсяг
...неї цього року
...в марок). Ще з
...ЕНС» співпра-
...«Реле і автома-
...обництво і ком-
...п'юте... то-
...айбутньому йде-
...ні проекти у га-
...іагностики.

...ргетики контак-
... спрямовані на
...постачання Ук-
...ійнішим та еко-
...сова...м. Спів-
... з ... м мініс-
...етик... Є по-
...овленість про
...СІМЕНСОМ» у
...арової станції
... а головне — з
...ю викидів. Ви-
...я про переоб-
...ростанції в Уг-
...базі найсучасні-
...ної технології.
...і приладобуду-
...» в Україні зна-

... з відкриттям
... доктор Фоль-
...ував ... «СІ-
...у з...івських
... спеціальну ус-
...на допоможе
...ітям.

...р ГРУША.

...РІЙЦІ ...КОВИНІ

...ілька днів пе-
...ик губернато-
...тія (Австрія)
...Він привіз теку
...ицій стосовно
...бітництва. Зо-
...ці висловили
... кошти в спо-
...икого підпри-
...ку ковбасних
...ення мережі
...уризму, пере-
...сокомбінату в
...нтрів. Фабри-
...льфсберг за-
... послуги у на-
...обництва вил
...тного товару
...х селян, а
... готова допо-
... сучасних теп-
...літ з відходів
...ісу. Невдовзі
...нову прибуде
... уже з біз-
...я підписання

...ь БАБУХ.
...область.

Була б тільки користь. І пошвидше

Офіційно

У Києві з ініціативи Української фондової біржі був проведений Східноєвропейський Форум фондових бірж. Співорганізаторами Форуму виступили Товариство французьких бірж, Академія інженерних наук України, Спілка економістів України та Українська асоціація торговців цінними паперами. На Форум приїхали керівники 17 фондових, товарно-фондових і валютних бірж, міжбіржових союзів і фінансових організацій із 12 країн СНД, Балтії, Східної та Центральної Європи, в тому числі представники Міжнародного валютного фонду, Комісії Європейських Співтовариств, Товариства французьких бірж.

Відбулося зацікавлене обговорення широкого кола питань розбудови національних фінансових ринків, їх взаємодії та зближення, координації біржової діяльності, встановлення багатосторонніх та двосторонніх зв'язків. Цікавими, зокрема, були виступи президентів Ліонської фондової біржі П'єра-Іва Обера, міжнародної біржі «Захід-Центр - Схід» із Софії Михайла Севрука, Таллінської міжнародної біржі Рейна Узіна, Південноуральської біржі з Челябінська Миколи Топузова, Об'єднаної балтійської біржі Артура Єресько, віцепрезидента Варшавської фондової біржі Влодзімежа Мацери. В рамках Форуму відбулося засідання круглого столу, участь в якому взяли науковці Києва. Корисними для учасників Форуму були зустрічі у Верховній Раді України з В. Гриньовим та керівниками постійних комісій, з віце-прем'єр-міністром України М. Жулинським, в Міністерстві фінансів України, з українськими підприємцями.

У Декларації Форуму відтворюються загальні підходи до становлення національних ринків цінних паперів, місця фондових бірж в їх структурі, необхідності співробітництва та взаємодії національних фондових ринків. У Зверненні Східноєвропейського Форуму фондових бірж до парламентів та урядів країн Балтії, Східної Європи і СНД відображені ті побажання учасників Форуму, які кожний парламент, кожний уряд мають враховувати, якщо хочуть мати в своїх країнах цивілізований працюючий ринок фінансових активів. Нарешті, у першому читанні прийнятий Меморандум про створення Асоціації Східноєвропейських фондових бірж, який остаточно буде підписаний після розгляду на біржових радах відповідних бірж.

Які ж підсумки можна зробити після завершення Форуму?

По-перше, відбувся обмін досвідом біржової діяльності на національних ринках цінних паперів. Обговорення широкого кола проблем дозволило намітити стратегію і тактику подальшого розвитку фінансових ринків і гармонізації діяльності їх структур.

По-друге, спільно прийняті документи відкривають шлях до налагодження постійного взаємокорисного співробітництва як на міжрегіональному рівні, так і на двосторонніх засадах. Перш за все йдеться про створення єдиного інформаційного простору, сприяння обігу національних цінних паперів на ринках країн регіону.

По-третє, на Форумі зав'язалися плідні контакти між керівниками провідних фондових бірж різних країн. Адже зрозуміло, що у бізнесі такі контакти, особисте знайомство відіграють неабияку роль.

Нарешті, всі пересвідчилися, що фондові біржі займали належне місце в економіці своїх країн та що їх очолюють, як правило, розумні, небайдужі і талановиті люди.

Ярослав ІВАНЕНКО.

Факт і коментар

КІНО ЗАЛИШАЄТЬСЯ ЗА КАДРОМ

Американське кіно, завоювавши світовий ринок, завдає чимало клопоту національним кіношколам. Свого часу Франція довго дебатувала спеціальну програму захисту свого кіно. Італія визначала спеціальну квоту на показ іноземних фільмів. Але найоригінальніше реагує на засилля чужої кінокультури Україна: приміром, депутат Печеров під час обговорення бюджету запропонував, оскільки робити фільми дорого, чи не краще їх взагалі не робити, а купувати дешеві американські картини! Чи ж дивно, що закриття єдиного в Україні кінофакультету ні в кого, крім ректорату, деканату й самих студентів, занепокоєння не викликає!

Кажу про закриття, як про факт, але до першого січня факультет ще може існувати. А потім закінчиться оренда колишнього економічного корпусу Лаври. Власне, за ці келії кінофакультет не дуже й тримається. Але якщо доведеться у новорічну ніч опинитися просто неба, несамохіть затремтиш. Декан кінофакультету Василь Васильович Цвіркунов для себе вирішив:

— Коли хто дуже хоче нас виселяти — нехай приходить. Побачимо, у кого вистачить сміливості взяти це на себе.

Але, кажуть, завжди знайдеться кіт на шкоду. Тим паче, що від самого дня заснування кінофакультет — ніби приречений. Адже він — при Театральному інституті, а інститут — під опікою Мінкультури, хоч за кіношників — структурно — мав би відповідати Комітет кіно. Тож маючи двох покровителів, кінофакультет не відчував допомоги жодного. Більш того: 20 років тому, коли планувалося нове приміщення Театрального інституту (можливо, скоро новосілля), то в його проекті кінофакультет навіть не згадувався!

Цікавий поворот. Можливо, інженери-оптимісти сподівалися, що на цей час Україна таки матиме власний (хоча б один) Інститут кіномистецтва? Та цього року, навпаки, було штучно стримано набір, довелося відмовитися від групи звукорежисерів, спеціалістів анімаційного кіно, а ще просила підготувати кадри спеціально для своєї студії Одеса. Хотіли вчитися у Києві студенти з Канади і США, бо, виявляється, нашу школу знають і цінують за кордоном.

— Ми посилали запити до всіх інстанцій. І звідусіль відмова. Ніні звільнилося в місті багато приміщень. Невже шкода хоча б одного колишнього парткому? Та на останній запит ректора інституту до Івана Салія нам дали зрозуміти, що є надто великі клопоти з розміщенням дипломатичних місій, тож питання про дах для кінофакультету не розглядатиметься.

Отже, від держави чекати допомоги безглуздо. Тим часом усі національні кінематографи — на утриманні саме своїх держав і, в свою чергу, саме їм приносять прибуток. Більш-менш самостійно живе тільки штатівське кіно, але ж його годує весь світ! А фільми Литви, Грузії чи Естонії зараз не зможуть самоокупитися навіть за найбільшого сприяння. Українське кіно, маючи 52-мільйонний ринок, — могло б, але, як бачимо, державі це байдуже. Може — спонсори?

— У нас немає ні Сав Морозових, ні братів Третьякових, — каже Василь Васильович. — До того ж, кіно — наука специфічна, її не можна вивчати на пальцях, потрібні спеціальні павільйони, лабораторії, апаратура. Це коштує не один мільйон. Сьогодні тільки на дипломний фільм іде близько двох мільйонів. А щороку робиться 5—7 дипломних робіт. Хто, крім держави, може фінансувати таке навчання?

Що ж, доводиться погоджуватись: факультет, який виховав Івана Миколайчука, Броніслава Брондукова, Івана Гаврилюка — повинен (?) зникнути з меркантильних причин, за браком приміщення. Можливо, справді легше позичити чужу культуру, аніж виховати свою власну?

Наталя ФІЛІПЧУК.

Фотоетюд Михайла САЧКА.

У світ

ВІДРОДЖУЄТЬСЯ «ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКИХ КРАЄЗНАВЦІВ»

Недавно у Києві у прес-центрі МЗС України відбулася презентація щойно виданої за ініціативою Всеукраїнської спілки краєзнавців документально-публіцистичної книги «Репресоване краєзнавство». Це грунтовний доробок великої групи вчених, письменників, журналістів, що повернули нашій вітчизняній історії світлі імена понад 70 видатних дослідників рідного краю, палких патріотів України, замордованих і зганьблених тоталітарним режимом і, здавалося, назавжди кинутих у забуття.

У страшні 30-ті роки було розгромлено й закрито друкований орган вчених-краєзнавців «Краєзнавство».

Нині він відроджується, і з січня 1993 року виходитиме раз на квартал як Літопис Українських Краєзнавців (скорочено «ЛУК»). На цей часопис оголошено передплату, його індекс — 74267, ціна річного комплекту — 60 карбованців.

Часопис адресовано тим, хто цікавиться історією, культурою, особливостями природи, звичаїв, повір'їв, мови, одягу, місцевих ремесел, народних свят і обрядів, ігор та забав, національної кухні, традиційними і нетрадиційними методами лікування та вбереження від лиха.

Григорій ГАЙОВИЙ,
заступник головного редактора журналу «Краєзнавство» («ЛУК»).

Тим, хто не встигне передплатити часопис з першого номера, радимо зробити це з другого, а примірник першого для повного комплекту можна буде замовити у редакції за адресою: Київ-21, вул Липська, 16, к. 206.

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО 613 МІЦВЕСТ

По руках євреїв України сьогодні ходить Звернення до них, прийняте на жовтневому Єврейському Конгресі. У ньому говориться, що «вигадками про «космополітів», «справу лікарів», «всесвітню сіоністську змову» та іншими бездоказовими звинуваченнями тоталітарний режим формував у свідомості людей негативний образ єврея, який став символом усього лихого, найбільш ганебних рис людства». Час наруги минув, хоча багато чого, на жаль, вже не повернути, — говориться у Зверненні. «Так що ж нам робити! Вивчати мови ідиш та іврит, віддавати дітей до єврейських шкіл, відвідувати недільні школи й лекторії з історії та культури, привести до ладу занедбані могили на кладовищах, збирати відомості про жертв геноциду і загиблих на фронтах війни. У кожній родині мають бути підручники наших мов і історії, єврейські газети й журнали. Ми повинні оволодіти українською мовою — мовою держави, де живемо. Поступайте у товариства єврейської культури та інші організації. Робіть милосердя й добродійність тим, хто цього потребує, незалежно від їхньої національності. Пам'ятайте наше прадавнє правило: зробити за своє життя 613 міцвест — добрих, безкорисливих справ.

Наш кор.

ВІДГУКНІТЬСЯ

Родину робітниці полтавської птахофабрики Віри Тернової спіткало лихо — у її семирічного сина Сергія виявилась злоякісна хвороба крові. Остання надія врятувати життя хлопчику — відправити його на лікування до Німеччини. Дирекція птахофабрики, наскільки могла, допомогла інвалютними карбованцями, але цього виявилось недостатньо, і мати звернулась до громадськості «Врятуйте синочка!»

Розрахункові рахунки на ім'я Сергія Миколайовича Тернового відкрито у Центральному відділенні АК АПБ України МФО 331445 (для купонів р/р 700305, валютний — 070501). Надії родини Тернових не тільки на мешканців Полтавщини, а всієї України, яка завжди була милосердною і чуйною до горя своїх синів і дочок.

Оказії

ПТИЦЯ ГОВОРУН — ЩЕ НЕ РЕЛІКТОВА

Кореспондент газети ЧФ «Флаг Родины» взяв інтерв'ю у депутата ВР Республіки Крим та Севастопольської міськради народного депутата Олександра Круглова, яке вражає окремими пасажами. «Для захисту російського міста від України,— сказав О. Круглов, — у нас налагоджено зв'язок з кубанськими та донськими козаками, які готові прибути сюди на перший заклик». На запитання, як вони дістануться до Севастополя, який далеченько від Краснодарського краю, Круглов парирував: «А Чорноморський флот навіщо!! Невже російських патріотів сюди не перевезуть морем!!»

Олександр ПІЛАТ.

Крим.

На запитання оглядача «Голосу України» відповідає доктор філософії, завідуючий кафедри політології Київського університету імені Т. Шевченка, голова бюро Київського відділення Української асоціації політологів Федір КИРИЛЮК.

Кафедра

БЕЗ ТОЧНОГО ПРОГНОЗУ НЕ МОЖНА СПОДІВАТИСЯ НА УСПІХ

Політологія — наука, яка покликана прогнозувати політичну погоду, моделювати перебіг подій у суспільному житті, застерігати від негативних тенденцій. Для того, щоб молода політологія успішно розвивалася в нашому суспільстві, вкрай потрібне конституювання цієї науки, особливо в перехідний період. Бажано, щоб кафедри політології в наших вузах мали певний статус — наданий, скажімо, наказом міністра чи то розпорядженням представників Президента на місцях — бодай на два-три роки...

— Почнемо з того, Федоре Михайловичу, що політологія у нас ніколи не відчувала прихильності тих, хто фінансував науку і визначав пріоритети її розвитку. На неї дивилися зверхньо з висоти чиновницьких кабінетів, як на щось другорядне, без чого, зрештою, можна й обійтися. Чи змінилася ситуація сьогодні, чи є зрушення на ліпше?

— Політології як такої у нас ніколи не було. Правда, вважалося, що політологія — це суспільні дисципліни, зокрема, марксистсько-ленінська філософія і науковий комунізм. То були виразно заідеологізовані постулати, абсолютно відірвані від життя, від насущних проблем.

— Але сьогодні на сторінках періодичних видань почасти можна побачити прізвища авторів, до яких через кому додано — «політолог».

— Та звідки вони могли взятися, коли спеціалістів з цієї галузі у нас ніде не готували? Правда, я аж ніяк не хочу піддавати сумніву їхнє зацікавлення цією наукою, їхнє щире прагнення займатися нею. Але тільки тепер відкрито відділення політології на філософському факультеті нашого університету. Мають намір піти подібним шляхом у Львові і Дніпропетровську.

— Ви тільки що сказали, що в нас не готували спеціалістів з цієї галузі. То хто ж сьогодні читає лекції майбутнім політологам? Чи не ті викладачі, які ще вчора «обгрунтовували» міфи наукового комунізму?

— Натякаєте на те, що відділення в Київському університеті створене на базі колишньої кафедри наукового комунізму? Воно то так, але не зовсім. Бо усі плани, навчальні програми складені на засадах новітньої політологічної думки. Хоч науки політології як такої, так би мовити, в чистому вигляді, за кордоном також немає. Там є теорія політики і філософія політики. Але, можливо, це й на краще, що ми в нових умовах розвиваємо політологію як науку, яка узагальнюватиме якісь процеси розвитку суспільства, політичне життя в ньому. Вивчатиме певні закономірності як у своїй державі, так і за кордоном, зіставлятиме їх і, можливо, навіть прогнозуватиме й моделюватиме політичну ситуацію.

Бо якщо взяти в цілому те, що ми вивчаємо й розуміємо як політологію, і те, що за кордоном вивчають як теорію чи філософію політики, — то це одне і те ж саме. Правда, політологія як наука там має давні традиції. Ще в 1857 році в Колумбійському коледжі у США з'явилася перша кафедра політології. Тепер у цій же Америці є 1100 кафедр політології, де працює майже двадцять тисяч співробітників.

— Якось навіть незручно порівнювати з тим, що маємо в Україні.

— Справді, дистанція вражаюча. І, певна річ, щоби бодай наблизитися до них, потрібні десятиліття. Але є в нас немало новостворених кафедр політології (вчорашні — наукового комунізму), які нині немилосердно скорочують або й закривають зовсім. Безперечно, псевдонауки нам не потрібно. Але прикро, що є керівники навчальних закладів, які ототожнюють саму політологію з конкретним викладачем, чого аж ніяк робити не можна.

Треба реально дивитися на ці речі. Звісно, якщо колишній викладач наукового комунізму не відповідає новим вимогам, — він повинен залишити кафедру. Але навіщо закривати самі кафедри — на пустому місці щось зробити набагато складніше. Невже хтось серйозно сподівається, що за рік-другий ми станемо настільки багатими і зможемо розпочати з нуля? Викладач, який мислить стереотипами, який не в ладах з історичною правдою, сам поставить себе поза політологією і йому нічого буде робити на реорганізованих кафедрах.

— Але є чимало викладачів, які роками, десятиліттями читали свої примітивні лекції за московськими програмами, за московськими текстами. Які калічили вразливі молоді душі і продовжують калічити. Навіть не завдають собі клопоту перекласти тексти цих лекцій на українську мову.

— Справді, не перевелися й такі. Та маємо й таких, що позбулися старих міфів, мислять по-сучасному, неординарно.

— Отже, є перспективи перед українською політологією!

— Бачите, політика існує в трьох площинах. Як соціальне явище, як форма діяльності і як теоретичні знання.

Що стосується соціального явища, то всі розуміють, це об'єктивний процес і від нього нікуди не дінешся. А ось з політикою як формою діяльності, як теоретичними знаннями є проблеми. І, як на мене, великі протиріччя, очевидна диспропорція.

Що маю на увазі? Бачите, наші науковці-політологи справді дуже молоді. Не за віком, а за стажем своєї діяльності. А ось політичних діячів сьогодні дуже багато.

Здавалося б, з їхнього боку будуть якісь цікаві замовлення науковцям або принаймні наміри з ними співпрацювати. Тим часом усі, хто займається політичною діяльністю, вважають себе політологами, справжніми теоретиками. Але повірте, то ілюзія, то самообман. І якщо до міркувань теоретиків і надалі не прислухатимуться, нехтуватимуть їхніми думками, це може призвести до небажаних наслідків.

— Як з'єднати оці розриви між практикою і наукою?

— Треба частіше проводити наукові конференції, «круглі» столи, оперативні зустрічі, щоб ми мали змогу брати свіжий матеріал у практиків, а вони — скористатися науковими розробками.

Я бачу політологію в Україні насамперед як таку, що і прогнозує, і моделює. Яка може передбачати певний перебіг подій, застерегти від якихось негативних тенденцій. Певна річ, це потребує і коштів, і розумових зусиль, і насамперед бажання. Причому не тільки з нашого боку, а й з боку державних структур.

Для того, щоб політологія успішно розвивалася в нашому суспільстві, вкрай потрібне конституювання цієї науки, особливо в перехідний період. Бо вузи, одержавши своєрідну автономію, насамперед, позбуваються того, чого легко позбутися — про це я вже згадував. От якби кафедри політології мали певний статус, скажімо, наданий наказом міністра чи то розпорядженням представників Президента на місцях, принаймні на два-три роки, то з такими фактами ми не стикалися б.

Сьогодні свої погляди ми почасти звертаємо на Захід. І, зрештою, правильно робимо, бо там є чому повчитися. Так от за кордоном немає жодного університету чи коледжу, де б не вивчали політології. Скажете, що студенти там вибирають: який курс їм слухати, а від якого відмовитись? То так. Але загальновизнано й інше: випускник не може вважатися спеціалістом, якщо він не прослухав повного переліку курсів, до якого неодмінно входить і політологія. Отож політологію вивчають передусім управлінці, майбутні працівники державних структур. Ви не знайдете там університету без політологічного центру. На жаль, у нас все це перебуває в зародковому стані.

— Але є надія, що такий центр найближчим часом запрацює, скажімо, в Київському університеті?

— Він уже розгортає свою роботу. На його базі ми провели і семінар політологів з концептуальних проблем політики, і вищу політологічну школу, де протягом десяти днів виступали з доповідями обмінювалися думками як провідні науковці-політологи з України, так і сучасні політики. Приїжджали й зарубіжні спеціалісти.

— Чи можна стверджувати, що вища політологічна школа виконала свою місію?

— То покаже час. А поки що ми зробили тільки першу спробу, чи точніше — перший крок до цього.

Про що він засвідчив? Що школа дає змогу підвищувати кваліфікацію наших політологів (адже ми працювали за досить насиченою програмою), а також оперативно поспілкуватися політикам і науковцям у пошуках істини. До речі, таким чином ми виконали рекомендацію науково-практичної конференції «До нової України — шляхом реформ», яка висловилася за створення національної політологічної школи.

Таку школу маємо намір провести і взимку. Сподіваємося, що в її роботі візьме участь значно більше сучасних політологів, ніж це було у вересні, коли із 150 вузів нашої країни лише третина відрядила своїх науковців до Києва.

— Чи вірите ви, Федоре Михайловичу, що невдовзі державні структури нашого суспільства стануть найпершим замовником політологічного центру?

— Без такої віри ми й не починали б усієї цієї роботи. До речі, на тому ж Заході, до практики якого ми так часто звертаємося у нашій розмові, політолог не тільки читає лекції в університеті, але й працює консультантом однієї, а то й кількох фірм, чи в державних установах, або в засобах масової інформації. І, безперечно, якщо станемо на ноги, то тягарем ні для кого не будемо.

Розмову вів Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Соціальний зріз

Як казку зробити дійсністю

Про це ми, здається, так і не дізналися, а тепер ось це знає дніпропетровська страхова асоціація «Україна».

ДЛЯ ПОЧАТКУ ПОФАНТАЗУЄМО. От якби кожен з нас тридцять років тому мав можливість розпочати формувати власний страховий пенсійний фонд та заклав під відсотки сто карбованців. Сьогодні, виявляється, нагромадив би на своєму рахунку майже двісті мільйонів. Так, принаймні, стверджує асоціація страхових організацій «Україна», яка створилася в Дніпропетровську.

Про таке можна лише мріяти? І це схоже на казочку про мільйони гетьмана Полуботка в англійському банку? Чи сьогодні, коли тисячі наших пенсіонерів опинилися в злиденному становищі ошуканих, це навіть сприймається як знущальна насмішка?

Уся річ у тому, як я зрозумів, слухаючи президента згаданої асоціації Олександра Турана і її генерального уповноваженого Володимира Бродського, що є різні способи життя. У нас був радянський, коли держава ніби всім гарантувала забезпечену старість, а тепер безпорадно стенає плечима: не вийшло, як гадалося, грошей, даруйте, немає. Але цілком реальний інший спосіб, теж, до речі, з «людським обличчям»: своїми грошима кожен осібно може розпоряджатися і пускати в прибуткове діло, дедалі більше відкладаючи їх на чорний день. За допомогою страхової компанії.

Ясно, що асоціація «Україна» покликала нас, журналістів, на пресконференцію не задля того, аби повідомити про втрачені можливості кількох поколінь вчорашніх радянських людей. Вона агітує теперішніх тридцяти- або сорокалітніх, усіх без винятку, зрештою навіть підлітків і дітей, скористатися зі свого шансу, не сидіти біля розбитих «ваганів».

Асоціація, заручившись підтримкою банківських структур та юридичними гарантіями нести відповідальність за свої зобов'язання від кожної страхової організації зокрема, розпочала добровільне страхування бажаючих формувати додаткові індивідуальні пенсійні фонди.

А для нас це справді незвично. Несеш певну суму компанії, вона ж береться реалізувати на вигідній справі та захистити її, нараховуючи для початку п'ятдесят відсотків річних. І кожного наступного року працюватиме на проценти більша і більша сума. Втім, з умовами, дійсно заманливими і багатообіцяючими, краще знайомитися глибоко й ретельно, якщо ви справді захочете мати страхувальну картку дніпропетровської асоціації «Україна» на додаткову пенсію. Я тут кажу тільки про те, що асоціація не випадково називається «Україна» — її послугами можуть скористатися мешканці нашої всієї держави. Але для цього, звичайно, треба повірити, що нарешті нас не збираються дурити. Треба затямити, що ймовірні зовсім інші правила життя, ніж ті, які ми слухняно «засвоїли». Мрію можна зробити справді дійсністю, кровними, заробленими грішми.

До речі, для теперішніх ошуканих пенсіонерів також не все ще втрачено — ось що сенсаційно заявляє страхова асоціація «Україна». Вони ж бо дещо надбали, чим можуть розпорядитися на власний розсуд. Скажімо, мають пенсіонери житла, ті ж квартири—нерухоме майно. Скільки воно зараз коштує? Мільйон? Досить закласти квартиру страховій організації, щоб домовитися на п'ять, десять, п'ятнадцять чи скільки завгодно тисяч купонів додаткових щомісячних витрат. Щоб пожити уволю. Особливо коли немає кому залишати-заповідати свою квартиру. Ви тут замахаєте руками: ага, після смерті, значить, страхова компанія забере і продасть помешкання. Не обов'язково. Захочете, то воно дістанеться дітям або онукам. Якщо вони, певна річ, або відразу повернуть витрачені на вас кошти, або за тривалий період. Договір на тих самих підставах, що підписували і ви, приноситиме дивіденди і вашим нащадкам...

Чи хіба і наші діти та внуки не зароблятимуть і не житимуть полюдськи?

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Промислово-комерційна фірма «НІЛЕНА»

Тел.:290-02-42, 290-06-10

ПРОПОНУЄ ОПТОВІ ПОСТАВКИ:

NILENA

одягу (фірма "Y and Fung Garment Co. Ltd, Гонконг)

взуття (фірма "Maria Pia" Італія)

іграшок (фірма "Blue-Box", Китай)

парфюмерії (фірма "Starion cosmetics", "Charisma cosmetics" та ін., Великобританія)

елементів живлення (фірма "Golden Power" Гонконг)

різдвяних подарунків, ялинкових прикрас

Зробити попереднє замовлення, ознайомитись з моделями і зразками, відібрати товар ви можете на постійно діючій виставці за адресою: м.Київ, вул. Гусовського, 9 (6-й поверх).

Форма оплати - попередня, чек.ВКВ.купони.

Науковий відділ Всеукраїнського братства УПА та Прикарпатський університет ім. В. Стефаника 16—17 січня 1993 року в Івано-Франківську проводять наукову конференцію «Організація українських націоналістів і Українська Повстанська Армія: історія, уроки, сучасність».

Хто бажає взяти у ній участь, просимо надсилати тези доповідей не більше трьох друкованих аркушів до 7 грудня 1992 року на адресу:

284000, Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11, кім. 326;
тел. 3-75-34.
код (8-03422).

Оргкомітет.

ФІРМА «БАЛАНС» – ЛІДЕР БАКАЛІЙНОГО БІЗНЕСУ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ –

має честь повідомити про готовність закупити НА УМОВАХ ПОСТАЧАЛЬНИКА великі оптові партії плодоовочевих та рибних консервів, соків, томатної пасти, алкогольних напоїв, імпортних цигарок, спирту, сирів, сухої бакалії.

Якщо у вас є виробництво, ми вкладемо гроші в обладнання, технологічний процес і разом реалізуємо товар.

Якщо у вас немає нічого, але є інформація, негайно відкладіть усе і телефонуйте. Ми зробимо бізнес разом.

ДО РИНКУ З «БАЛАНСОМ» — ЦЕ ЄДИНИЙ ШЛЯХ!
Телефон у Львові: (0322-72-26-19).
Факс: (0322-72-67-27).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЛІСІНВЕСТІНДУСТРІЯ»

реалізує з поставкою в 1992—1993 рр. лісоматеріали по ціні (карбованців) за кубометр:

1) пиловочних хвойних порід (смерека, сосна), 30 тис. куб. м, — 2 600;

1-а). стояки рудникові смерекових порід (проспи), 17 тис куб. м, — 1 900;

2). пиловочник твердомодринових порід (дуб), 3 тис. куб. м, — 6000;

3). пиломатеріали обрізні смерекових порід, 5 тис. куб. м. — 4500;

4). пиломатеріали необрізні смерекових порід, 7 тис куб м. — 3900.

До зазначених вище цін входить НДС. До кооперативів прохання не турбувати.

Попередня оплата 100%, відвантаження піввагонами, починається негайно з моменту надходження грошей на розрахунковий рахунок, мінімальний обсяг поставок 1 тис. куб. м. транспортні витрати за рахунок покупця.

Також реалізуємо в необмеженій кількості різні місткості, одноразові шприци імпортного виробництва. Оптовим покупцям надається скидка.

Зв'язуватися з 8 до 18.00 по телефонах (095) 475-40-10, факси (095) 471-92-85, 975-23-72 (для «Лісінвестіндустрія»).

ДО УВАГИ КЕРІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ!

10—11 грудня 1992 року правління товариства «Знання» України проводить науково-практичний семінар «Приватизація: якою вона буде?»

У семінарі беруть участь консультанти Кабінету міністрів, Верховної Ради, представники Фонду державного майна України.

Телефон для довідок: 227-15-60, 290-38-08, 268-02-34.

Екологія

ЩО ЗА РІВНЯМИ ШКАЛИ МАГАТЕ?

Часом з'являються повідомлення про події на атомних електростанціях, які за міжнародною шкалою кваліфікують різними рівнями. Але незрозуміло, що за тими рівнями — аварія чи якась дрібниця. Чи не робиться таке «інформування» для приховування справжніх відомостей про стан наших АЕС? І що то за шкала така?

М. КУЗЬМЕНКО.

Дніпропетровськ.

Про міжнародну шкалу оцінки подій на АЕС розповідає перший заступник голови Держатомнагляду України Георгій Копчинський.

— Ця шкала була розроблена міжнародною групою експертів під егідою МАГАТЕ, після чого її почали застосовувати в різних країнах. Два роки тому її введено і у нас. Але не для того, щоб приховувати інформацію про тяжкість порушень на АЕС, а навпаки. Адже двома словами, не вдаючись до спеціальних термінів, навряд чи можна розповісти про будь-які порушення в складних технічних системах, якими насичені АЕС.

Ми звикли до повідомлень про силу землетрусів у балах, скажімо, за шкалою Ріхтера. І ніяких питань це не викликає. А коли б замість балів повідомляли кілька специфічних сейсмологічних показників, це було б зрозуміло хіба що фахівцям.

Такий самий підхід закладено і під час розробки шкали оцінки подій на АЕС. Вона складається з восьми рівнів. Відрахунок починається з нульового рівня, до якого належать події, що не мають істотного значення для безпеки. Рівні з першого по третій — це інциденти незначної, середньої та серйозної тяжкості. Незначні інциденти називають також аномаліями. Події з четвертого по сьомий рівні — це аварії: в межах АЕС, з ризиком для навколишнього середовища, тяжка і глобальна.

Перші два рівні не становлять реальної загрози для людей і довкілля. Вони пов'язані лише зі зниженням готовності захисних систем енергоблока. Подія третього рівня — то часткова втрата одного з елементів глибокоешелонованого захисту, або переопромінення песоналу станції, чи незначний викид радіоактивності, який не перевищує встановлених обмежень. Тобто йдеться вже про потенційну (але не реальну) небезпеку.

Рівні з четвертого по сьомий (аварії) пов'язані з радіоактивними викидами від невеликого до такого, що завдає значної шкоди здоров'ю населення. Вони можуть бути спричинені, зокрема, пошкодженням реактора. Як приклад, Чорнобильська катастрофа належить до сьомого рівня. Аварія в США на АЕС «Три Майл Айленд» у 1979 році — до п'ятого.

Слід зауважити, що за цією шкалою події оцінюють лише з точки зору ядерної та радіаційної безпеки. А ті події, що не пов'язані з безпекою, класифікують як такі, що перебувають поза шкалою.

— Хто здійснює оцінку подій і яким чином вона потрапляє в пресу?

— На кожній АЕС для цього призначають фахівців, які мають пройти відповідну підготовку. Оцінка, що її зробили, погоджується з органами Держатомнагляду.

Оскільки всі тонкощі інциденту часто стають відомі лише після його розслідування, ця оцінка має попередній характер. Але головне, чого ми досягаємо, не чекаючи остаточних результатів розслідування,— це оперативність в інформуванні населення. Відомості про події нижче п'ятого рівня мають передаватися до місцевих органів преси протягом п'яти годин, про аварії п'ятого, шостого і сьомого рівнів — негайно. А наскільки це важливо, після Чорнобиля говорити не доводиться.

Втім, попередження громадськості про небезпеку — це вже крайній випадок. Важливіше, щоб АЕС працювали в атмосфері обов'язкового розголосу будь-якого порушення. Саме цьому передовсім і має сприяти шкала, про яку йдеться.

Розмову вів Олексій БРЕУС, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Cito

Харчів немає, то й інститут не потрібен?

Більмом на оці став декому з наших політиків Інститут гігієни харчування. Розробляє якісь там закони про якість сировини, тоді, як тієї сировини не вистачає. Якісь там норми харчування... Їх просиш: зменшіть норми, щоб продуктовий кошик був не таким дорогим. А вони: не можемо, бо як не крути, а дитині — щоб вчилася, і дорослому — щоб працював, треба одержувати певну кількість білків, жирів та вуглеводів.

Думали-думали політики, як той Інститут на місце поставити, аж тут — нагода: бельгійському посольству потрібне приміщення. І ось воно, розпорядження представника Президента України в Києві: **«Враховуючи загальнодержавні інтереси по розміщенню дипломатичних представництв у м. Києві... розмістити на орендній основі посольство Бельгії у будинку по вул. Леніна, 58».** Строк вивільнення приміщення Інститутом — до 10 вересня.

Ви скажете: виселити з приміщення ще не означає ліквідувати установу. Справді, якщо надати їй інше приміщення. Та в тому-то й справа, що іншого Інституту гігієни харчування не надали. Тобто директорові Володимиру Смоляру запропонували багато адрес: вибирай. Та чи можна вселитися в будинок, який розібрано під капітальний ремонт, або в аварійний? Наприклад, приміщення річкового училища, за підрахунками спеціалістів, має знос на 62,1 відсотка, тобто підлягає знесенню. Авжеж! Стіни мають тріщини, а деякі розпухли. Перекриття прогнулися. Грунтові води підіймаються так, що приміщення перенасичене вологою.

— У штабі, спеціально створеному для підбору приміщень для іноземних представництв, не зважають на ці «деталі», — каже Володимир Іванович. — Мовляв, ми вам запропонували, тож не бариться.

Інститут гігієни харчування — це не просто понад 2000 м² площі. І навіть не просто 180 чоловік штату. Це 13 лабораторій з таким обладнанням, якому ціни немає. Це віварії на п'ять тисяч тварин. А наукові напрацювання, які являють собою державну цінність? І все — на вулицю?!

«Не дозволимо!» — вирішили співробітники Інституту. Якщо міська адміністрація вбачає свій обов'язок у тому, щоб захищати інтереси іноземців, то ми маємо захищати інтереси своїх співгромадян. Потрібно буде — пікетуватимемо Інститут!

Поки до пікетування не дійшло: у штабі пообіцяли пошукати додаткові варіанти. Як я зрозуміла із розмови з заступником керуючого справами Генеральної дирекції київської адміністрації по обслуговуванню іноземних представництв Володимиром Євдокимовим, це не так просто, але він сподівається на взаємне порозуміння. Сподіваймося і ми. Та ось що дивно: чомусь тільки опір колективу Інституту загальмував хід подій, а не втручання в справу Міністерства охорони здоров'я, від якого колектив чекав захисту. Тобто в природі існують документи, де зафіксовано участь Міністерства у долі Інституту, та якщо знати, як і ким вони готувалися!.. Якби не ініціатива знову ж таки самого Інституту, невідомо, чи з'явилися б вони на світ і що в собі містили.

От і думаєш: кому заважає Інститут гігієни харчування?

Марина ДЯТЛОВА, оглядач з питань охорони здоров'я.

Спорт

МАЛА ШТУЧКА ЧЕРВІНЧИК, А ЦІНА ВЕЛИКА

Кубок країни з футболу 1/8 фіналу. Перші матчі.

«Кремінь» (Кременчук) — «Хімік» (Северодонецьк). 2:1 (0:0). Голи: Лукаш (53, з пенальті), Марченко (64) — у господарів; Бублик (75) — у гостей.

«Торпедо» (Запоріжжя) — «Верес» (Рівне). 3:1 (2:0). Голи: Р. Бондаренко (10, 78), О. Бондаренко (40, з пенальті) у господарів; Гуринович (71) — у гостей.

«Зоря»-МАЛС (Луганськ) — «Волинь» (Луцьк). 3:0 (1:0). Голи Севідов (42), Гусейнов (52), Мазур (70).

«Прикарпаття» (Івано-Франківськ) — «Динамо» (Київ). 0:2 (0:1). Голи: Леоненко (44, 80).

«Нива» (Тернопіль) — «Дніпро» (Дніпропетровськ). 3:0 (2:0). Голи: Задворний (20), Васильчук (30), Куліш (60).

«Металіст» (Харків) — «Темп» (Шепетівка). 1:0 (0:0). Гол: Присетко (67).

СК «Одеса» (Одеса) — «Карпати» (Львів). 0:0.

«Таврія» (Сімферополь) — «Металург» (Запоріжжя). 1:1 (0:0). Голи: Гайдаш (78) — у господарів; Мущинка (52) — у гостей.

Кубкові поєдинки стали своєрідним акордом на проміжному фініші футбольного сезону в Україні. І, як належить матчам такого рангу, відзначалися вони гостротою, подарували й чимало несподіванок. Ну, скажімо, хіба очікував осінній лідер «Дніпро», що в Тернополі місцева «Нива», яка поки посідає останнє місце в першості, надішле його в нокаут?

Протягом десяти хвилин тернопільці завдяки двом влучним ударам втілили територіальну перевагу в матеріальну. Цього разу потужна середня лінія та агресивний напад дніпропетровців так і не розчохлили свої «гармати».

Гідний опір харків'янам чинив шепетівський «Темп», який зайвий раз довів, що недарма претендує на путівку до вищої ліги.

Івано-Франківськ зустрів динамівців Києва відносно теплою сонячною погодою. А прилетіли вони туди з новим старшим тренером Михайлом Фоменком і бажанням показатися йому з найкращого боку.

Як і очікувалося, футболісти «Прикарпаття» були активною стороною, дуже старалися, прагнули діяти у високому темпі. Одне слово, хотіли порадувати десять тисяч своїх прихильників, які прийшли на стадіон «Електрон». Але, як висловився президент івано-франківського клубу Анатолій Ревуцький, клас є клас. І нічого тут не поробиш.

Гості дуже упевнено діяли на контратаках. Дві з них завершилися ефектними голами. І в обох випадках іменинником почувався юнкий Леоненко. Спершу він чітко розіграв «стінку» з Шкапенком, а в другому випадку після вивіреної передачі з флангу Шматоваленка невисокий на зріст Віктор виграв повітряну дуель у кремезних захисників суперника. Що не кажи, мала штучка червінчик, а ціна велика.

Повторні матчі гратимуться 29 листопада.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.
Івано-Франківськ — Київ.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

ФУТБОЛ. ТУРНІР «ЛІГА ЧЕМПІОНІВ». ГРУПА А. «Брюгге» (Бельгія) — ЦСКА (Москва, Росія) — 1:0, «Рейнджерс» (Глазго, Шотландія) — «Олімпік» (Марсель, Франція) — 2:2. **ГРУПА В.** «Порто» (Португалія) — «Ейндховен» (Нідерланди) — 2:2, «Мілан» (Італія) — «Гетеборг» (Швеція) — 4:0 (усі м'ячі на рахунку Марко ван Бастена).

Черговий тур цих змагань гратиметься 9 грудня.

КУБОК УЄФА. 1/8 ФІНАЛУ, ПЕРШІ МАТЧІ. «Динамо» (Москва, Росія) — «Бенфіка» (Лісабон, Португалія) — 2:2. Голи: Калитвинцев, Дернач — у господарів; Ісайєш (два) — у гостей.

«Аякс» (Амстердам, Нідерланди) — «Кайзерслаутерн» (Німеччина) — 2:0, «Стандард» (Льєж, Бельгія) — «Осер» (Франція) — 2:2, «Парі Сен-Жермен» (Франція) — «Андерлехт» (Брюссель, Бельгія) — 0:0, «Боруссія» (Дортмунд, Німеччина) — «Реал» (Сарагоса, Іспанія) — 3:1, «Сигма» (Оломоуц, Чехо-Словаччина) — «Ювентус» (Турин, Італія) — 1:2, «Рома» (Італія) — «Галатасарай» (Стамбул, Туреччина) — 3:1.

БАСКЕТБОЛ. Минулого вівторка відбулися чергові матчі на баскетбольному Кубку Європи серед клубних команд. У Загребі в групі Б місцевий клуб «Слобода Далмація» виграв у київського «Будівельника» — 87:73 (45:43). У групі А команда з Тель-Авіва «Хапоель» на своєму майданчику отримала перемогу над іспанською «Сарагосою» — 73:72 (34:36).

Слід сказати, що кияни в цих змаганнях поки виступають не в найсильнішому складі. Адже найкращі гравці колективу і їхній наставник Зураб Хромаєв, об'єднавшись з командою Олександра Гомельського з університету Сан-Дієго, здійснюють турне містами США.

ХОКЕЙ. КУБОК МХЛ. КОНФЕРЕНЦІЯ «ЗАХІД». «Крила Рад» — «Торпедо» (Ярославль) — 2:2, «Хімік» — «Металург» (Череповець) — 7:2, «Спартак» — «Динамо» (Москва) — 7:0, «Кристал» — «Динамо» (Мінськ) — 2:2, «Ригас Старс» — ЦСКА 4:4, СКА — «Сокіл» 4:4 (1:1, 2:1, 1:2, 0:0). Шайби у киян закинули: Синьков, Кирик, Бущан, Бобровников.

Ну і фантазер Ви, пане Колосков!

Каналами ІТАР—ТАРС пройшла інформація «У футбольному домі Росії». В ній говорилося про внутрішні футбольні справи сусідньої країни і, зокрема, про те, що президент Російської футбольної спілки (РФС), він же — віце-президент ФІФА, пан В'ячеслав Колосков потрапив під «перехресний вогонь» репортерів. Вийшла цікава й змістовна для тих панів розмова. Але...

Президент РФС подав і таку ще інформацію: з ініціативи цієї спілки з 25 по 31 січня 1993 року в Москві (читай: в якійсь із місцевих «стодол») пройде турнір чемпіонів країн СНД. Уже підтвердили свою участь у змаганнях чемпіони Росії, України, держав Балтії. Очікується приїзд чемпіона Грузії...

За роз'ясненнями ми звернулися до президента Федерації футболу України **Віктора БАННИКОВА.** Ось що він сказав:

— Нас ніхто не запрошував до Москви і ніяких документів (положення) нам не надсилав. Отож, наша згода — чистої води фантазія. Правда, давно колись у мене була приватна розмова з одним із керівників РФС Олексієм Парамоновим, який говорив про можливість подібного турніру. Я йому тактовно натякнув, що у нас чемпіонат ще триває і завершиться тільки в травні 1993 року. Той турнір, який пройшов весною нинішнього року, був кваліфікаційним. Після його завершення минуло вже багато часу, і його лідер сьогодні, на жаль, втратив позиції. Повторюю, ніяких обіцянок ми не давали, документів до Москви не надсилали...

До слів пана Банникова додам: може, керівники сімферопольської «Таврії» самі виявили ініціативу і вступили в контакт з РФС? Тоді це приватна справа цього клубу. Федерація футболу України дозволу кримській команді брати участь у так званому турнірі чемпіонів СНД не давала.

Петро ГЕНЧУК.

«АФГАНЦІ» ПІШЛИ. ПРОБЛЕМА ЗАЛИШАЄТЬСЯ

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

Але, на щастя, сторонам вдалося досягти, як тепер кажуть, консенсусу. Тим, хто гостро потребує житла, а це п'ять сімей, воно було запропоновано. Частина, яка за законом мусить ще трохи почекати, погодилася на такий варіант: вселитися у сусідній будинок, на добудову якого Прем'єр-міністр своїм розпорядженням виділив 100 мільйонів карбованців. Це будуть в основному «афганці» і ветерани війни, які позавчора залишили захоплене житло. До речі, ніхто нікого не виводив у наручниках і не заводив аніяких списків. «Порушникам» спокою навіть запропонували відвезти до їхніх домівок домашній скарб. Безплатно. Попередили, що тільки сьогодні, завтра треба буде платити.

У будинку залишилося близько 20 сімей — в основному багатодітні, які не бажають поступатися захопленим житлом.

Можна осуджувати цих людей, а можна і зрозуміти. Хіба не суспільство лицемірно оголошувало багатодітних матерів героїнями. на словах, обіцяючи блага, а на ділі не маючи для цього насамперед матеріальних можливостей. Ми проголосили — вони й повірили. Але ж діти не винні.

Тупик? Треба вирішувати цю проблему, за розв'язанням якої з увагою і побоюванням стежать громадяни. І не безпідставно, адже цей прецедент створює цілком можливу ситуацію, коли кожен новий будинок новоселам доводиться брати штурмом...

«Афганці» пішли, проблема залишилася. І, здається, надовго. Бо, наприклад, одну з квартир, що самовільно була захоплена, зайняв батько одного з загиблих у Афганістані. Ситуація така: його сім'я з трьох чоловік мешкала в двокімнатній квартирі. Коли молодший син одружився, стало тісно, от і пішли батьки на такий крок. А в квартирній черзі лише по Києву — понад дві тисячі «афганців»...

Слід замислитися і ще над одним: подія в Старонаводницькій балці ще раз засвідчила про вибухонебезпечність у нашому суспільстві, його хворобу. До якого краю і відчаю були доведені люди, що готові були схопитися за зброю там, де повинен був спрацювати закон...

Валентина
ПИСАНСЬКА.

Фото Олександра
КЛИМЕНКА,
Миколи
КОЗЛОВСЬКОГО.

Експрес-інформація

ХТО НАСТУПНИЙ?

Триває перетряска вищих ешелонів влади в Росії. За відставкою голови телерадіокомпанії «Останкіно» Є. Яковлева — самовідставка міністра преси і інформації М. Полтораніна. Президент Росії Б. Єльцин підписав указ про скасування посади держсекретаря. У такий спосіб Г. Бурбуліса звільнено з цієї посади і призначено керівником групи радників при Президенті РФ.

Тим часом прес-служба Б. Єльцина спростувала повідомлення засобів масової інформації про відставку міністра закордонних справ А. Козирєва. А втім, хто ж буде наступним у вирі кадрових змін напередодні з'їзду народних депутатів Росії?

АНТИКРИЗОВУ ПРОГРАМУ

оздоровлення економіки представив учора російському парламенту виконуючий обов'язки голови уряду Росії Є. Гайдар.

Вона базується на ідеях, вироблених під час консультацій між урядовими експертами і фахівцями Російського союзу промисловців і підприємців. А найголовніша серед цих ідей — необхідність державного регулювання у процесі створення ринкових відносин.

Скориговану програму реформ Кабінет міністрів висуне на обговорення з'їзду народних депутатів Росії, який відкривається 1 грудня.

КОЖНИЙ ПРИ СВОЄМУ

На підтримку посилення Сполученими Штатами ембарго проти Куби виступив новообраний Президент США Б. Клінтон. Незважаючи на рішення Генеральної Асамблеї ООН скасувати економічну і фінансову блокаду цього карибського острова, Б. Клінтон вважає, що ізоляція кубинського лідера Ф. Кастро сприятиме встановленню демократичного режиму на Кубі. Резолюція ООН у цій справі не матиме ніякого впливу на політику Сполучених Штатів, вважають представники держдепартаменту США.

ПЕРЕМИР'Я ПОРЯТУЄ НАЦІЮ

Припинити збройну боротьбу і сісти за стіл переговорів погодилися лідери ворогуючих угруповань в Таджикистані. Угоду про перемир'я між опонентами і прихильниками усуненого Президента республіки Р. Набієва досягнуто під час переговорів на сесії таджикистанського парламенту, яка триває в Ходженті.

Перемир'я необхідне для порятунку нації, заявив у виступі перед депутатами голова Народного фронту Таджикистану С. Сафаров.

ВИЗНАЧИЛИСЯ ОСТАТОЧНО

Проти компромісної сільськогосподарської угоди між ЄС та США висловився парламент Франції. Триста одним голосом «за» при двісті п'ятдесят одному — «проти» депутати Національних зборів підтримали позицію свого уряду щодо неприйнятності євро-американського торгового пакту. Накласти вето в ЄС на будь-яку угоду, яка не відповідатиме інтересам Франції, пообіцяв прем'єр-міністр цієї країни П. Береговуа.

ПРИЗНАЧЕННЯ І ВІДСТАВКИ

Головою сейму Литви обрано лідера Демократичної партії праці А. Бразаускаса. Депутати парламенту також утвердили його на посаді тимчасово виконуючого обов'язки Президента Литовської Республіки. Адже, згідно з новою Конституцією цієї прибалтійської держави, до обрання Президента країни його обов'язки тимчасово виконує голова сейму.

Пленарні засідання литовського парламенту тривають. Очікують, що прем'єр-міністр А. Абішала зробить заяву про складення повноважень очолюваного ним уряду.

РОЗПОДІЛ ПОРТФЕЛІВ ТРИВАЄ

Формуванням уряду Грузії займається парламент республіки. Голова Верховної Ради Е. Шеварднадзе висунув на затвердження 29 кандидатур на посади міністрів і голів держкомітетів. 22 з них депутати вже схвалили.

ОБЛІК І КОНТРОЛЬ

З метою проконтролювати розподіл гуманітарної допомоги Сполучені Штати надіслали до Сомалі 30 тисяч військовослужбовців. Цей крок викликаний тим, що від сімдесяти до восьмидесяти відсотків продовольства і ліків, що надходять до цієї африканської країни, розграбовуються, не досягаючи адресатів.

ЗА СПРАВУ ВЗЯВСЯ ПРЕЗИДЕНТ

З метою продовжити діалог щодо врегулювання нагірно-карабаської кризи незабаром Степанакерт відвідає Президент Вірменії Тер-Петросян. Зробить він це на запрошення президії Верховної Ради НКР.

Тим часом з боку Агдама азербайджанська артилерія знову обстріляла села Аскеранського району Нагірного Карабаху. Сили самооборони НКР вогню у відповідь не відкривали.

РАНО ЩОСЬ ПРОГНОЗУВАТИ

Непередбаченою залишається ситуація у Північній Осетії та Інгушетії. У передмістях Владикавказа і Назрані тривають обстріли місць дислокації російських військ.

Тимчасова адміністрація регіону має наміри продовжити режим надзвичайного стану.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

ДОБРОСУСІДСТВО — НЕ ГАСЛО, А КОНКРЕТНІ СПРАВИ

Наш співрозмовник — Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Польща Геннадій Удовенко

Представляємо дипломатів України

З ДОСЬЄ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Народився у 1931 році, закінчив факультет міжнародних відносин Київського держуніверситету. Починаючи з 1959 року працював у Міністерстві закордонних справ України і за кордоном. Пройшов шлях від першого секретаря до заступника міністра закордонних справ, постійного Представника України при ООН, двічі працював на відповідальних посадах в Секретаріаті ООН. Має дипломатичний ранг Надзвичайного і Повноважного Посла України. Представляв Україну на численних сесіях і конференціях ООН та інших міжнародних організацій. Головував на засіданнях Генеральної Асамблеї ООН, Ради Безпеки, Економічної і Соціальної Ради ООН.

— Шановний Геннадію Йосиповичу! Дипломатичний «перепад» від ООН до Варшави — досить великий. Тож чи потрібна акліматизація?

— Ситуація нова для нашої дипломатії взагалі. Адже протягом десятиліть, беручи участь у роботі багатосторонніх організацій, зокрема ООН, Україна практично не мала двосторонніх міждержавних зв'язків. Про який досвід у цій галузі дипломатії можна говорити? Отже, тепер доводиться перекваліфіковуватися, оскільки з'являється нова специфіка роботи. Разом з тим професійний «вантаж», здобутий у тій же ООН, багато важить: практика постійного спілкування з представниками понад 150 країн, звичайно, стане у нагоді для розвитку двосторонніх відносин. Тим більше що після прийняття Верховною Радою Декларації про державний суверенітет наше постійне представництво при ООН активно зайнялося саме налагодженням двосторонніх зв'язків.

Звичайно, все ж таки велика різниця між роботою в ООН і в окремо взятій державі. Тому я розпочав активну підготовку до місії у Варшаві. Постійно вивчав «польську» документацію нашого МЗС. Відбулися зустрічі з керівниками України — Президентом, Головою Верховної Ради, Прем'єр-міністром, Головою Комісії Верховної Ради у закордонних справах, міністром закордонних справ. Ми обговорили стан українсько-польських відносин, визначили проблеми, які стоятимуть переді мною як Послом. Ці зустрічі дали мені імпульс для подальшої підготовки. Потім уже пішла її «друга лінія»: зустрічі з керівниками міністерств і відомств, під час яких грунтовно аналізувалася ситуація в різних сферах наших відносин з Польщею. Мав я бесіди на цю жтему з керівництвом Руху, товариства «Україна»: маю знати різні точки зору.

Отже, у цьому і полягає моя акліматизація, яку я розпочав уже тут. Безумовно, слід буде продовжувати її у Польщі.

— Ще недавно СРСР і Польщу єднали марксизм-ленінізм і членство у «соціалістичній співдружності». Тоді все болюче й незручне для вирішення «заміталося під килим братерської дружби». До чого це, на вашу думку, призвело?

— Насамперед я б не ототожнював місце України і Польщі у «соціалістичній співдружності». Ми виступали у різних політичних вагових категоріях: адже Польща була незалежною державою, отже, могла бодай певною мірою відстоювати свої інтереси. Україна ж членом «соціалістичної співдружності» не була, а залишалася провінцією Радянського Союзу (до речі, так до нас і ставилися за рубежем). Навіть рішення про візити до Києва високих польських делегацій приймалися у Москві.

А проблеми? Формально їх не було. Справді, все «заміталося під килим». Хіба хтось наважився б говорити про становище українців у Польщі або поляків в Україні? Ні в якому разі. Зате були «спільні завдання»: приміром, та ж русифікація в Україні і «радянізація» У Польщі...

— Продовжимо тему українсько-польських зв'язків. Вони — традиційні. Проте впродовж всієї історії були, скажемо так, пофарбовані у різні кольори — від чорно-сірого аж до офіційно-яскравого. Який, на вашу думку, колір притаманний їм сьогодні й у перспективі?

— Сподіваюся, що це буде веселковий колір різнобічних відносин, коли спиратися на те, що єднає, а не роз'єднує. Адже підгрунтя добрих відносин є. А загалом я охарактеризував би нинішні відносини між Україною і Польщею як нормальні, добросусідські — так би мовити, м'яких політичних тонів.

— Кілька протокольних урочистостей у Варшаві — і почнуться будні Посла. Вирішення яких проблем поставите на перше місце у своїй діяльності?

— Щодо протоколу, то на нього часу практично не залишиться: чекають нагальні справи. Що ж до проблем, принаймні з українського боку, то відсутній контроль за виконанням численних угод, укладених з Польщею. Тут ми звикли працювати «за валом»: аби більше договорів підписати... Ще одне завдання — це процес створення українського посольства у Варшаві. Маю на увазі службові приміщення, житло для співробітників, створення інфраструктури (зв'язок з Україною тощо). Звичайно, цю проблему головною не назвеш, а от першочерговою — можна.

Для того, щоб, з одного боку, підвищити «імідж» України в Польщі, з іншого — розповідати нашій громадськості про цю сусідню країну, ми, безумовно, повинні надавати першочергової уваги створенню й розвиткові каналів інформації. У Польщі мають з'явитися кореспонденти української преси, телебачення, радіо.

— Чи були у вашій дипломатичній діяльності випадки, коли, як то кажуть, «просто руки опускалися»? Як ви звикли долати труднощі? Взагалі, в якому стилі працюєте?

— За натурою я — оптиміст і мене вважають досить працездатною людиною. За все життя, здається, я жодного разу не був «на бюлетені».

Щодо «рук, які опустилися», то такого випадку не пригадую. До того ж сповідую колективний стиль вирішення проблем: запрошую колег, раджуся з ними.

— Як проводите вільний час?

— Дуже любимо з дружиною театр. Часто слухаємо й концерти класичної музики. Хобі? Активний «джогінг» — біг підтюпцем по вісім кілометрів щоранку. І, в Києві, — це дача. Щоправда, вона є «сімейним довгобудом», але щонеділі активно відпочиваємо там.

— Дякуємо за бесіду.

Інтерв'ю провів Володимир САВЦОВ.

У парламентах світу

СВОЯ СОРОЧКА БЛИЖЧЕ ДО ТІЛА

Незважаючи на заяву Прем'єр-міністра Молдови А. Сангелі про те, що треба чесно сказати народові: грошей нема, і тому уряд не може піти на підвищення заробітної плати громадянам, — депутати в парламенті до хрипоти сперечалися про нові тарифні ставки. Промовці відстоювали інтереси тієї категорії працівників, до якої належать самі. Кожний, коротше кажучи, тягнув ковдру на себе. А загалом вийшла така картина: робітник у Молдові може розраховувати на 1,7—5 тисяч карбованців, галузеві спеціалісти з середньою освітою — 3—5,2 тисячі, з вищою — 4—7,4 тисячі. Керівникам адміністрацій міст належить від 11 до 15,5 тисячі на місяць. Оклад глави парламенту наблизився до 24 тисяч карбованців, президента — до 27.

Показово, що така категорія, як журналісти, з табелі про ранги, яку затверджує парламент, узагалі випала.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Власкори повідомляють

Баку

ВІД ЛЮДЕЙ ЗАЛИШИВСЯ ЛИШЕ СПИСОК

Азербайджанський національний комітет Хельсінкської громадянської асамблеї склав список військовослужбовців та інших громадян республіки, які пропали безвісти. У ньому 620 імен.

Ровшан АЛІЄВ.

Угоди

ЗАКЛАДЕНО ФУНДАМЕНТ СПІВРОБІТНИЦТВА

У Ташкенті підписано угоду між урядом Сполучених Штатів Америки та урядом Республіки Узбекистан про взаємне сприяння капіталовкладенням. Цей документ заклав першооснови економічних відносин між Узбекистаном і США. Його підписали перший заступник міністра зовнішньоекономічних зв'язків республіки Сафаєв та Надзвичайний і Повноважний Посол США в Узбекистані Кларк.

Зульфія РАСУЛІ.

Ташкент.

Контакти і контракти

АВТОБУС ДЛЯ СІМ'Ї

Ми вже повідомляли про те, що створюється узбецько-корейське підприємство з випуску автомобілів. Нині завершено підготовчі роботи щодо його створення. Нове підприємство вже отримало юридичний статус і називатиметься «Уздеуавто». Потужність заводу — 180 тисяч автомобілів на рік. Наступного року почнеться складання машин з поставлених партнерами комплектуючих. А продукцію із власних частин завод має видати в 1995 році.

Больова точка автомобілебудівників Узбекистану — це Ташкентський моторний завод, на будівництво якого витрачено сотні мільйонів карбованців. Однак його корпуси порожніють ось уже кілька років. Та, здається, і тут з'явилися деякі зрушення. За словами глави держконцерну з машинобудування Анвара Юсупова, цього року на моторному заводі складуть п'ять тисяч двигунів. Програма 1993 року теж скромна — 15 тисяч моторів. Це, звичайно, дуже мало для такого велетня. Глава концерну повідомив, що нині йдуть переговори з італійськими фірмами про розширення виробництва, і в разі успіху Ташкентський моторний завод зможе освоїти випуск кількох модифікацій двигунів аж до агрегатів потужністю 240 кінських сил.

Усе це, звісно, не може повністю розв'язати проблеми насичення ринку автомобілями. Тому узбецькі спеціалісти постійно розширюють пошук партнерів. Так, концерн «Сільгоспмаш» нині детально розглядає пропозиції вже турецької сторони про спільний випуск мікроавтобуса під назвою «Отасан». Ця зручна 10-місна машина, безперечно, сподобається жителям Узбекистану, де у сім'ях нерідко п'ятеро і більше дітей. Крім того, незабаром у республіці стане до ладу потужний завод з випуску запасних частин для автомобілів.

Наш кор.

Ташкент.

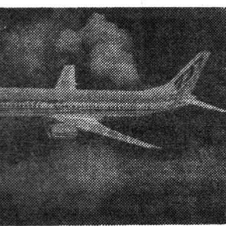
1. ЧИЇ КРИЛА БУДУТЬ В УКРАЇНИ

КОРОТКІ НОТАТКИ З ДАЛЕКОЇ ПОДОРОЖІ

Це було неймовірно: міністр транспорту України Орест Климпуш, президент державної адміністрації авіаційного транспорту України Володимир Рашук, генеральний директор «Авіаліній України» Леонід Погребняк, президент щойно створеної авіакомпанії «Міжнародні Авіалінії України», або ж, за реєстраційним іменем, «Ер Юкрейн Інтернешнл» Валерій Назаренко зі спеціалістами та кілька журналістів летіли в американське місто Сіетл в авіакомпанію «Боїнг» підписувати контракт на поставку шести літаків цього підприємства. Один з них — «Боїнг-737-400» мав доставити нас до Києва.

Неймовірність полягала не в майже добовій подорожі, а вже в самому факті події. Ще рік тому подібна ідея могла б видатися трохи фантастичною: звідки узялися кошти, та ще й валютні, у нашого злиденного Аерофлоту! Та й «не пущать» спрацьовувало ще досить потужно.

Летимо. Часу достатньо, щоб порозпитувати у попутників, як до такого життя дійшли, бо «виловити» будь-кого з них у київській круговерті бодай на годину — справа майже безнадійна. Тож зараз — враження...

ВІКОНЦЕ У СВІТ

Якщо колись Петро Перший, спорудивши місто на Неві, прорубав вікно в Європу, то Україна, вступивши у сім'ю компанії «Боїнг», лише відчинила невеличке віконце у світ. Я, звичайно, не порівнюю генерального директора «Авіаліній України» Леоніда Погребняка з Петром Великим, але йому довелося мало не лобом пробивати не менш тверду стіну, щоб вийти на світовий ринок, та ще й фактично без валюти і такими неймовірними, як для нас, темпами. Угода — від переговорів до підписання — забрала менш як півроку.

За цей час об'єднання «Авіалінії України» створило дочірнє спільне україно-ірландське підприємство «Ер Юкрейн Інтернешнл». Зарубіжним партнером стала одна з найбільших лізингових компаній світу —ірландська фірма «Джі Пі Ей». І в цьому, звичайно, вся сіль, бо саме «Джі Пі Ей» запропонувала українським авіаторам взяти по лізингу, тобто в оренду, американські «Боїнги», які нині становлять 70 відсотків світового авіапарку. Перевозячи, наприклад, удвічі більше пасажирів за один рейс, ніж Ту-154, вони споживають палива удвічі менше. Вартість такого літака — 40 мільйонів доларів.

Дорого? Але ж він не лише окуповується вже протягом першого року експлуатації, а й забезпечує три мільйони доларів чистого прибутку. Де взяти 40 мільйонів на покупку? То можна не зразу ж платити, а на пільгових умовах. Мабуть, «Авіалініям України» трохи пощастило, що представником «Джі Пі Ей» виявився чоловік терплячий і всерозуміючий — Девід Бродський, чиї предки жили чи то в Бердичеві, чи то в Білій Церкві. Не розуміючи ані слова по-українськи, він прикладає руку до серця, мовляв, часточка його належить Україні.

Але якщо без сантиментів, то й Девіду, мабуть, пощастило, що він знайшов у Києві партнерів, які зуміли пройти цим нелегким шляхом. Адже у нашій свідомості дуже швидко засів стереотип: справжніх підприємців у нас немає. А вони є, просто не відразу оговталися від плановості, яка перейшовши усі межі, сягнула абсурду. Треба було бачити, як уміло вели переговори українські авіатори. Мабуть, західним підприємцям набагато простіше бути підприємцями, ніж нашим, — консультантами, юристами, експертами, менеджерами, словом, спеціалістами на всі випадки крутих бізнесових поворотів. А наш Погребняк сам собі заміняє їх усіх. Не тому, що такий от можновладець. Розповідав мені Леонід Васильович, що пропонували йому знаючого юриста. Вартість його консультації — 800 доларів за годину...

Звичайно, можна зауважити, що помилка при укладанні контрактів, як, скажімо, з «Боїнгом», обійдеться дорожче, але ж і доларів катма. Тож доводиться на ходу вчитися. І, здається, Погребняку це вдається. Бо поки ми в Нью-Йорку, чекаючи рейсу на Сіетл, пили прохолоджувальні напої, генеральний директор «Авіаліній України» встиг укласти ще одну угоду — на 25 мільйонів доларів.

Мабуть, усвідомлювати ці факти багатьом з нас нелегко. Адже скільки разів і автору цих рядків доводилося виводити у заголовках: «Надійні крила Батьківщини», «Дужі крила України», аж раптом, з'ясувалося, що самим на них розраховувати і не доводиться. Бо нині ці крила не спроможні конкурувати з своїми зарубіжними співбратами, а наші авіаконструктори обіцяють нову машину лише через 6—7 років. Якщо не робити поправки на нинішню ситуацію, то цей строк може надто розтягнутися в часі.

Авіатори ж, які експлуатують літаки, вважають, що втрата ринку сьогодні відкине українську цивільну авіацію назад на набагато більше часу. Адже зарубіжні авіакомпанії, як гриби після дощу, з'являються на нашому ринку. А конкурувати з ними на літаках типу «Іл» і «Ту» вже немислимо.

Чи перекреслює контракт, укладений «Авіалініями України» з компанією «Боїнг», можливості вітчизняних літакобудівників? Ні, бо й Україна входить у ті 5—7 країн світу, які здатні будувати конкурентоспроможні повітряні лайнери. «Ваші планери — одні з кращих у світі», — почула від віце-президента компанії «Боїнг» Борга Баскова. Правда, пан Басков не додав, що ми відстали з технологіями, матеріалами, двигунами, без яких і найкращу ідею не втілиш у реальну продукцію.

Тож слід розглядати співробітництво з «Боїнгом» лише як високо підняту планку для конкуренції. Так розцінив новий проект міністр транспорту України Орест Климпуш.

Ті ж, хто експлуатуватиме «Боїнги», у їх появі вбачають початок нової ери в українській цивільній авіації: прорив на західний ринок, можливість самостійно заробляти валюту, необхідну для розвитку. Поки що нові літаки здійснюватимуть рейси у далеке зарубіжжя, а далі поживемо — побачимо...

Валентина ПИСАНСЬКА.

Київ — Сіетл — Київ.

(Далі буде).

На знімку: «Боїнг» у польоті.

Реалії

ЗНОВУ ЦЕНЗУРА

Практично жоден фільм не надходить до глядачів Федеративної Республіки Німеччина без скорочень. У 1985 році, коли швидко почав набирати оберти відеобізнес, було прийнято закон про нерозповсюдження стрічок, які пропагують насильство. Зроблено це було з метою зберегти молодь від впливу брутальності й порнографії. Тим, хто не підкорився закону, загрожувало суворе покарання. Але вийшло так, що не лише підлітки, а й дорослі були позбавлені можливості легально дивитися фільми жахів або сексу.

Добровільна організація самоконтролю в кіновиробництві (ФСК) поставила вимогу не робити ніяких купюр у стрічках, заборонених для перегляду юнакам і дівчатам, які не досягли 18-річного віку. Однак це практично не дало позитивних результатів. Режисери до цього часу не певні, що їхні фільми до серійного випуску серйозно не скоротять або взагалі не заборонять. Наприклад, у Мюнхені так і не вийшла у світ відома стрічка «Танок диявола». Місцеві стражі бюргерської моралі побачили в ній приниження людської гідності. «Зюддойче Цайтунг» вважає, що такі дії не йдуть на користь розвиткові вітчизняного кіновиробництва. Штучно створюваний вакуум дуже швидко заповнюють заокеанські конкуренти. До того ж, неможливо контролювати кожного власника відеоприлада. От і виходить, що цензура, яка офіційно нібито не існує, методично штовхає любителів гострожетних картин шукати нелегальних шляхів для задоволення своїх смаків. Нині ця проблема жваво дискутується у пресі. Але світла у кінці тунелю поки що не видно.

Анатолій ФЕДОРІВ.

Бремен.

А як у них!

ЗАСЛІН КОРУПЦІЇ

Широкий резонанс у Білорусі викликав виступ на сесії Верховної Ради голови КДБ республіки Едуарда Ширковського під час обговорення питання про боротьбу з корупцією та іншими видами злочинності. Вперше в державному масштабі було офіційно заявлено про те, що республіка наповнена організованими корумпованими групами, злочинцями, дії яких паралізують економіку.

Крадіжки, підробки, підкуп, хабарництво — ось далеко не повний перелік злодіянь, до яких причетні високі службові особи та мафіозні структури. Незважаючи на правову сваволю, ні Верховна Рада, ні Рада Міністрів досі не зробили конкретних кроків щодо виправлення становища, хоч і прокуратура республіки, і МВС, і КДБ неодноразово зверталися до верховних ешелонів влади з відповідними пропозиціями і законопроектами. Але тепер, здається, крига скресла. Перший крок у боротьбі з корупцією — постанова уряду, яка забороняє держструктурам займатися посередницькою, комерційною діяльністю. Готуються інші документи.

Віктор ХОРОШКО.

Мінськ.

Продовжуючи тему

В Австралії рахують швидко

Буквально кілька днів тому зі сторінок нашої газети Е. Креч, генеральний директор Слов'янського ВО «Хімпром», ділився, на основі власних спостережень, думками щодо перспектив участі австралійського бізнесу в розбудові української економіки. Так, тоді фахівці говорили лише про майбутнє. Але як швидко линеє час! Не минуло й місяця, відтоді як делегація Верховної Ради України відвідала «зелений континент» (саме в рамках цієї поїздки й відбулися українсько-австралійські ділові контакти), як на адресу Е. Креча надійшов факс. У ньому президент експортно-імпортної компанії «Лотус груп Австралія» М. Розалевич повідомляє, що вона готує відповідні пропозиції, з якими готова ознайомити наш уряд.

Пропозиції досить цікаві. Компанія хоче брати участь у модернізації хімічної промисловості України, причому — за останнім словом світової технології. Це ж стосується й інших галузей нашої економіки. До того ж, на думку «Лотуса», відкриваються певні перспективи й для переоснащення вже діючих українських підприємств новітніми електронними системами, які керуватимуть виробничими процесами.

Звідки взяти гроші для втілення в життя таких великомасштабних задумів? Пан Розалевич цілком слушно зупиняється на цьому моменті, не приховуючи складнощів ситуації: «зайвих» капіталів у світі нині немає.

Проте справжній бізнесмен перестав би бути собою, якби не запропонував виходу зі скрути. Саме так і зробив президент «Лотуса»: його компанія готова торгувати по всьому світові широкою номенклатурою української продукції: хімічної, сталеливарної, гірничорудної. У «Лотусі» вже й річний обсяг цієї торгівлі підрахували: вийшла вагома сума на 100—150 мільйонів доларів США.

На закінчення свого листа пан Розалевич просить повідомити, які саме товари могли б запропонувати на світовий ринок українські виробники.

Отже, справа за нами?

Володимир ЯКОВЕНКО.

Петро ОСАДЧУК

ГОМІН ВОЛІ — НЕ ГУРКІТ ОВАЦІЙ

Наші першодруки

СПИТАЙ СЕБЕ

І те не так, і се не так,
І дні не дні — ночей одміни.
Не гоноруйсь, що ти козак,
Скажи, як жив для України?!

З нестатків вибратись — дарма!
Засіли «партократи» всюди.
А віл звільнився від ярма
І заволав:— Ми також люди!

Біда! Згасає в слові жар
Чи гонорар затисли ціни?
Забудь про свій небесний дар,
Зроби що-небудь для Вкраїни.

Звичайно, винні «нагорі»,
Від можновладців — лиш напасті.
А ти прокинувсь на зорі
Й пішов на спільне поле красти.

Паркет персидські килими
Так само вкрили, як і стіни.
Згадай копальні Колими
Й трудись, як в шахті, для Вкраїни.

Не вміє той, не хоче та,
А той і та чекають тужно.
Ще трохи — і ясна мета
Впаде під ноги безоружно.

Стріляють там, стріляють сям,
А в нас — не бомбові руїни!
Спитай себе, зборовши страм:
— Ти що зробив для України?

Йшли в гору, вийшли — під укіс,
Над прірвою тріщить попруга,
Щось мало тих, що тягнуть віз,
Охочих мало перти плуга.
Клястись на вірність у піснях —
Тут нам нема в світах заміни!
А хто всерйоз обрав свій шлях,
Готуйся вмерти для Вкраїни.

ТРИ ВИДІННЯ

Ніби карби життя,
а не повісті
Кимсь укладені в давнині,
Запеклися у пам'яті й совісті
Три видіння, три дійства страшні.

Спить село. Гавкіт псів із окраїн,
Чути постріли, крики й плачі.
Мати каже:— То Авеля Каїн
Споконвіку вбиває вночі.

Мертвий місяць в вікно заглядає.
Мати каже:— Синочку, дивись,
Там, на місяці, плямою — Каїн,
Брата вбив і навік заплямивсь.

Я тремчу і тулюся до мами,
І крізь шибку дивлюсь крадькома,—
Справді, видно на місяці плями,
Кров безвинну, пролиту дарма.

Може, згодом пригоду забув би,
Та над книжкою якось завмер,
Коли постріл Тараса Бульби
Наскрізь груди мої роздер.

Наливалися кров'ю роки,
А неволю народ не зборов.
Все страшніше гриміли кроки,
Правом правлячи з-під підошов.

В ратних ритмах ступали когорти,
Чоти, сотні займали шляхи...
Бачу, падають діти Гонти:
— Ми,— ридають вони,— не ляхи!
Гомін волі — не гуркіт овацій,
Що притлумлюють рани віків,
І в епоху пробуджених націй
Я вдивляюсь в сліди прабатьків.

Три видіння. В них доля причаєна,
Що веде родовід з давнини.
Все життя я ненавиджу Каїна
І караюся ним без вини.

Я вдивляюсь в далекі когорти,
Що зринають з крутих роздоріж,
І караючу руку Гонти
Не зупиню слинявим:— Не ріж!

Всіх катів і убивць я забув би,
Та вони ж проросли крізь курай.
Чую знов грізний голос Бульби,
А безсилий сказать:— Не стріляй!

Батько сина скарав. О Боже!
Знов бунтує думок моїх рій...
Але вище Вітчизни не може
Стати навіть пестунчик Андрій.

ПОВЕРНЕННЯ В МАЙБУТНЄ

Вийшов я з учорашнього бруду.
Зовсім молод, прекрасен і гож.
Я ніколи щасливим не буду
Та й нещасним не буду також!

П. Скунць

1
Переступив давно кордон,
Де напис був: «Не можна!»
Життя мого короткий сон —
Мить радості тривожна.

Я — з епіцентру заборон,
Де визріла свобода.
Життя мого короткий сон —
Покара й нагорода.

2
Мені товкмачив гегемон,
Що вище сонця — хмари.
Життя мого короткий сон
Шматують яничари.
Пиши в район, пиши в ООН —
Твоя біда незмінна!
Життя мого короткий сон —
Заплакана Вкраїна.

3
Для кого — мертвий був сезон,
Для кого — райські кущі.
Життя мого короткий сон
Ковтнули дні грядущі.

Вгамуйся! Вийди на балкон,
Вдихни повітря ери!
Життя мого короткий сон
Тривкіш за бетеери.

4
В часи, коли один закон
Над нами був, як дишло,
Життя мого короткий сон
На гостре терня вийшов.

Свобода — натяк, ембріон,
А вам бракує злата?!
Життя мого короткий сон —
Розрада і розплата.

5
В Сибір котився ешелон,
Застряг в тайзі знічев'я.
Життя мого короткий сон —
Де канібал вечеряв.

Свободу топче батальйон —
Москву згадаю знов я!
Життя мого короткий сон
В серпанку Придністров'я.

6
Мій співбесідник, як муфлон,
Козел із рідних прерій.
Життя мого короткий сон —
Погибель для імперій.

Ні жоден принцип — не канон,
Лиш імпульс і предтеча.
Життя мого короткий сон —
Від всіх смертей утеча.

7
Когось вигублює нейтрон,
А нас пасуть нукліди.
Життя мого короткий сон
Вкорочують сусіди.

Не хочу мати я мільйон,
Але жадаю волі.
Життя мог...
Безцінний ...

8
Не був, як ...
В розтерз...
Життя мог...
Кров зірк...

Не був ні...
А міг впа...
Життя мо...
Стрибок в...

9
Не здавсь ...
Чужого ін...
Життя мо...
Майнув, я...

Останній ...
Стрілятись...
Життя мо...
Повернен...

10
На тр... н...

Своїм... ...
Життя мо...
Повернен...

Не захова...

Знав клек...
Життя мо...
Повернен...

11
Порвав к...
Спізнав т...
Життя мо...
Початок ...

Гуд... ...
Вина зна...
Життя мо...
Сигнальн...

12
Прийду д...
Знайду ш...
Житт... ...
То ... ...

З-за хмар...

Ввійду, як...
Життя мо...
Продовжи...

Київ.

Релігія і суспільство

Ця людина ніколи не визнавала авторитетів і ніколи не боялася їм заперечувати, коли бачила, що нехтуються закони і справедливість. Серед архієреїв Російської православної церкви архієпископ Віленський і Литовський Хризостом єдиний, хто часто не погоджується з думкою навіть самого патріарха.

Його судження завжди оригінальні й щирі, його вчинки непередбачені. Інтерв'ю «Голосу України» владика давав, обходячи в джинсах та вітровці свої володіння, вже своїм зовнішнім виглядом ніби роблячи виклик православній ортодоксальності.

Архієпископ ХРИЗОСТОМ:

«МИ, ПРАВОСЛАВНІ, МАЄМО ВИПИТИ ЧАШУ ДО ДНА»

— Владико, в Україні вас знають як мужнього церковнослужителя, який, зокрема, в січні 1991 року, коли імперія хотіла танками придушити прагнення литовського народу до свободи, не побоявся засудити цю акцію насильства. Як ви оцінюєте сьогодні міжконфесійну ситуацію в Литві? Чи немає тут утисків на релігійному чи національному грунті?

— У Литві сьогодні ситуація найбільш сприятлива й спокійна в цьому плані порівняно з усіма республіками колишнього Союзу. Насамперед, мабуть, дається взнаки рівень культури литовського народу. Та й комуністичне руйнування зачепило Литву не так сильно. Хоча, звичайно ж, були й депортації, і репресії, і знищення культури, релігії, духовності. А взагалі атеїзм, невіру, бездуховність на цю землю принесли ті, хто приїхав сюди після окупації Литви в 1940 році. Я нещодавно був на конференції російської громади в Литві й жахнувся, почувши виступи на ній «ображених». Це люди, які прожили тут більшу частину свого життя й не спромоглися вивчити навіть кілька десятків литовських слів. На всіх перехрестях сьогодні вони волають: «Нас пригноблюють! У Прибалтиці порушуються права людини!» Та жодних порушень з боку литовського народу немає. «Порушеннями» називають природне прагнення нації бути господарем на своїй землі — мати свою державність, мову, культуру. Ті ж, хто приїхав сюди з Росії, повинні зрозуміти, що час, коли Батьківщина скрізь, минув. Треба, коли вже не захотіли жити в Рязані чи Тамбові, поважати мову, звичаї, культуру народу, на землю якого приїхали жити. Гадаю, що й у вас, в Україні ситуація схожа — кричать про утиски росіян, не замислюючись, а чи мають моральне право в чужому монастирі впроваджувати свій статут? Певен, що підбурюванням міжконфесійних і міжнаціональних чвар виступає Москва. Нічим конкретним вона так званому російськомовному населенню допомагати не хоче, а лише розпалює ненависть, сподіваючись, що пожежами міжнаціональних війн зможе зберегти «єдину й неподільну».

Що ж до духовного оновлення Литви, то корінні жителі цього краю ніколи атеїстами й не були, а російськомовне населення і сьогодні не дуже поспішає до храмів.

— Чи не вважаєте ви, що люди розчарувалися в церкві, перестали вірити Ієрархам православної церкви, дізнавшись про їхнє співробітництво в минулому з КДБ?

— Ці так звані сенсаційні викриття — дика спекуляція. Пристрасті навколо цих викриттів підігрівають засоби масової інформації. Насправді все дещо інакше. І в часи Івана Грозного, і в часи царя Петра православна церква мала зв'язки з державою, бо існувала не у вакуумі, а в реальному житті. КДБ в часи комуністичного режиму був наймогутнішим представником влади. Кадебісти нахабно лізли в наші єпархії, навчальні заклади, монастирі. Хочеш — не хочеш, а треба було сідати з ними за стіл і розмовляти. Ось ці вимушені контакти тепер деякі журналісти, які самі догідливо обслуговували партократію й КДБ, видають за сенсаційні викриття. Хоча згоден, що були й такі, хто за тридцять срібняків продавали диявolові і совість, і душу, і честь.

— Чи згодні ви з тезою «незалежній державі — незалежну церкву»? І як ви ставитеся до прагнення українського православ'я бути незалежним?

— Твердження, що в незалежній державі має бути незалежна церква, дуже світське. Якщо ми звернемося до історії, то дізнаємося, що християнство існувало в язичницькій Римській імперії, не маючи жодних зв'язків з державою, і розвивалося за своїми канонами. На жаль, сьогодні православна церква дуже обмирщилася. Процеси національного відродження на просторах колишнього СРС... І часто політика превалює над релігією. Хоч... раїнські православні, коли вони того хоч... ти свій незалежний патріархат.

— Як ви ставитеся до того факту, ... Української православної церкви — к... є колишній предстоятель Російської правос... Україні Філарет (Денисенко), якого Синод ...

— Мені дуже важко говорити про колишн... та Філарета. Коли я вчився в духовній акаде... ректором. Цю людину я завжди поважав і ... даючи на ваше запитання, я не зачіпатиму ... тя Філарета. В цьому нам усім Бог суддя, ... ни безгрішної, тільки Христос святий. Але ... го позиції щодо Української православної ц... ти не можу. Тут явна політична кон'юнктура... ларет виступав як архієрей Російської прав... за її єдність, і раптом, коли політики почал... ній СРСР, він почав те ж саме робити з ... 1990 році священний Синод обговорював пи... кефалію Української православної церкви, я... вання її незалежності. Але митрополит Ф... не підтримав. І раптом, коли ситуація різко ... раїна стала незалежною державою, Філаре... поборником ідеї автокефалії. Навіть для ат... ся бути дволиким Янусом, а для митрополита...

— Владико, нині в Україні не стихає ... флікт між православними і греко-католика... погляд, як архієрея Російської православн... хідно насамперед зробити, щоб примирити ... сторони?

— У тому, що в Україні спалахнула війна... ними і греко-католиками, винна Російська п... ва. В 1946 році її ієрархи пішли на повідку... ди і ліквідували греко-католицьку церкву. ... на акція. Ми спізнилися вже в наш час ви... своїх попередників, тобто визнати незакон... унії в Західній Україні. До того ж ні тоді, ... сьогодні Російська православна церква не ... мільйонів простих віруючих, а вірнопіддан... безбожному режимові творити сваволю. Тепе... ні, маємо випити чашу до дна і не обурюва... чинять суворо. Скільки тепер крику, що нам... бирають у нас храми! А хіба не боляче бу... кам, коли їх після Собору 1946 року ешелон... Сибіру, розстрілювали священиків, відбирал... був архієреєм РПЦ в Україні, і греко-католи... захоплювали б храми, я не протистояв би ... плата.

І...
Валентин Л...

—

...ЦІЙ

...пригоду
забув би,
...ою якось
завмер,
...Тараса Бульби
...и мої роздер.

...ов'ю роки,
...од не зборов.
...е гриміли
кроки,
...ячи з-під
підошов.

...мах ступали
когорти,
...аймали шляхи...
... діти Гонти:
...ають вони,—
не ляхи!
... не гуркіт
овацій
...юють рани
віків,

І в епоху пробуджених
націй
Я вдивляюсь в сліди
прабатьків.

Три видіння. В них доля
причаєна,
Що веде родовід з давнини.
Все життя я ненавиджу
Каїна
І караюся ним без вини.

Я вдивляюсь в далекі
когорти,
Що зринають з крутих
роздоріж,
І караючу руку Гонти
Не зупиню слинявим:—
Не ріж!

Всіх катів і убивць я
забув би,
Та вони ж проросли крізь
курай.
Чую знов грізний голос
Бульби,
А безсилий сказать:—
Не стріляй!

Батько сина скарав. О Боже!
Знов бунтує думок моїх рій...
Але вище Вітчизни не може
Стати навіть пестунчик
Андрій.

ПОВЕРНЕННЯ В МАЙБУТНЄ

Вийшов я з учорашнього
бруду,
Зовсім молод, прекрасен
і гож.
Я ніколи щасливим не буду
Та й нещасним не буду
також!
П. Скунць

1
Переступив давно кордон,
Де напис був: «Не можна!»
Життя мого короткий сон —
Мить радості тривожна.

Я — з епіцентру заборон,
Де визріла свобода.
Життя мого короткий сон —
Покара й нагорода.

2
Мені товкмачив гегемон,
Що вище сонця — хмари.
Життя мого короткий сон
Шматують яничари.
Пиши в район, пиши
в ООН —
Твоя біда незмінна!
Життя мого короткий сон —
Заплакана Вкраїна.

3
Для кого — мертвий був
сезон,
Для кого — райські кущі.
Життя мого короткий сон
Ковтнули дні грядущі.

Вгамуйся! Вийди на балкон,
Вдихни повітря ери!
Життя мого короткий сон
Тривкіш за бетеери.

4
В часи, коли один закон
Над нами був, як дишло,
Життя мого короткий сон
На гостре терня вийшов.

Свобода — натяк, ембріон,
А вам бракує злата?!
Життя мого короткий сон —
Розрада і розплата.

5
В Сибір котився ешелон,
Застряг в тайзі знічев'я.
Життя мого короткий сон —
Де канібал вечеряв.

Свободу топче батальйон —
Москву згадаю знов я!
Життя мого короткий сон
В серпанку Придністров'я.

6
Мій співбесідник,
як муфлон,
Козел із рідних прерій.
Життя мого короткий сон —
Погибель для імперій.

Ні жоден принцип —
не канон,
Лиш імпульс і предтеча.
Життя мого короткий сон —
Від всіх смертей утеча.

7
Когось вигублює нейтрон,
А нас пасуть нукліди.
Життя мого короткий сон
Вкорочують сусіди.

Не хочу мати я мільйон,
Але жадаю волі.
Життя мого короткий сон —
Безцінний спадок долі.

8
Не був, як збурений циклон,
В розтерзаній природі.
Життя мого короткий сон —
Кров зірки в небозводі.

Не був ніколи еталон,
А міг впадати в вічі.
Життя мого короткий сон —
Стрибок в польоти вічні.

9
Не здавсь ні разу я в полон
Чужого інтересу.
Життя мого короткий сон
Майнув, як птах, в Одесу.

Останній не беріг патрон,
Стрілятись — вдача клята.
Життя мого короткий сон —
Повернення до тата.

10
На тр[illegible] не пхав[illegible]
н[illegible]трон,
Своїм[illegible] ишов кругами.
Життя мого короткий сон —
Повернення до мами.

Не заховавсь ні в храм,
ні в схрон,
Знав клекоти огрому.
Життя мого короткий сон —
Повернення додому.

11
Порвав кайдани заборон,
Спізнав тривожні зміни.
Життя мого короткий сон —
Початок України.

Гуде[illegible]ляхів нови[illegible]удрон,
Вина знайде провину.
Життя мого короткий сон —
Сигнальний сполох сину.

12
Прийду до внуків на поклон,
Знайду шляхи зустрічні.
Житт[illegible]ого кор[illegible]ий сон —
То [illegible]онти ві[illegible]

З-за хмар ступлю я на
перон,
Ввійду, як дух, в знамена.
Життя мого короткий сон
Продовжиться без мене.

Київ.

Релігія і суспільство

...скоп ХРИЗОСТОМ:

«...ПРАВОСЛАВНІ, ...ЄМО ВИПИТИ ...ШУ ДО ДНА»

...а землю якого приїхали жити. Гадаю, що й ...і ситуація схожа — кричать про утиски росі...ючись, а чи мають моральне право в чужому ...ваджувати свій статут? Певен, що підбурюва...ійних і міжнаціональних чвар виступає Моск...кретним вона так званому російськомовному ...омагати не хоче, а лише розпалює ненависть, ...що пожежами міжнаціональних війн зможе ...у й неподільну».

...уховного оновлення Литви, то корінні жителі ...оли атеїстами й не були, а російськомовне на...одні не дуже поспішає до храмів.

...ажаєте ви, що люди розчарувалися в церкві, ...ти Ієрархам православної церкви, дізнавшись ...обітництво в минулому з КДБ?

...вані сенсаційні викриття — дика спекуляція. ...коло цих викриттів підігрівають засоби масо... Насправді все дещо інакше. І в часи Івана ...часи царя Петра православна церква мала ...авою, бо існувала не у вакуумі, а в реально...Б в часи комуністичного режиму був наймо...ставником влади. Кадебісти нахабно лізли в ...авчальні заклади, монастирі. Хочеш — не хо...уло сідати з ними за стіл і розмовляти. Ось ...нтакти тепер деякі журналісти, які самі догід...вали партократію й КДБ, видають за сенса... Хоча згоден, що були й такі, хто за трид... продавали дияволові і совість, і душу, і честь.

...і ви з тезою «незалежній державі — незалеж... як ви ставитеся до прагнення українського ...ти незалежним?

...ння, що в незалежній державі має бути неза... дуже світське. Якщо ми звернемося до істо...ося, що християнство існувало в язичницькій ...рії, не маючи жодних зв'язків з державою, і ... своїми канонами. На жаль, сьогодні право... дуже обмирщилася. Процеси національного відродження на просторах колишнього СРСР зачепили і її. І часто політика превалює над релігією. Хоча, звичайно, українські православні, коли вони того хочуть, повинні мати свій незалежний патріархат.

— Як ви ставитеся до того факту, [illegible] одним з [illegible]рхів Української православної церкви — К[illegible]ського пат[illegible]архату є колишній предстоятель Російської православної церкви в Україні Філарет (Денисенко), якого Синод позбавив сану?

— Мені дуже важко говорити про колишнього митрополита Філарета. Коли я вчився в духовній академії, він був там ректором. Цю людину я завжди поважав і цінував. Відповідаючи на ваше запитання, я не зачіпатиму особистого життя Філарета. В цьому нам усім Бог суддя, бо немає людини безгрішної, тільки Христос святий. Але метаморфози його позиції щодо Української православної церкви я зрозуміти не можу. Тут явна політична кон'юнктура. Все життя Філарет виступав як архієрей Російської православної церкви за її єдність, і раптом, коли політики почали ділити колишній СРСР, він почав те ж саме робити з церквою. Коли в 1990 році священний Синод обговорював питання про автокефалію Української православної церкви, я виступив за дарування їй незалежності. Але митрополит Філарет тоді мене не підтримав. І раптом, коли ситуація різко змінилася, і Україна стала незалежною державою, Філарет стає запеклим поборником ідеї автокефалії. Навіть для атеїста не годиться бути дволиким Янусом, а для митрополита?

— Владико, нині в Україні не стихає міжконфесійний конфлікт між православними і греко-католиками. Що, на ваш погляд, як архієрея Російської православної церкви, необхідно насамперед зробити, щоб примирити протиборствуючі сторони?

— У тому, що в Україні спалахнула війна між православними і греко-католиками, винна Російська православна церква. В 1946 році її ієрархи пішли на повідку у світської влади і ліквідували греко-католицьку церкву. Це була незаконна акція. Ми спізнилися вже в наш час виправити помилку своїх попередників. тобто визнати незаконною ліквідацію унії в Західній Україні. До того ж ні тоді, в 1946 році, ні сьогодні Російська православна церква не думала про долі мільйонів простих віруючих, а вірнопідданськи допомагала безбожному режимові творити сваволю. Тепер ми, православні, маємо випити чашу до дна і не обурюватися, що з нами чинять суворо. Скільки тепер крику, що нам боляче, бо відбирають у нас храми! А хіба не боляче було греко-католикам, коли їх після Собору 1946 року ешелонами вивозили до Сибіру, розстрілювали священиків, відбирали храми! Якби я був архієреєм РПЦ в Україні, і греко-католики на моїх очах захоплювали б храми, я не протистояв би цьому. Це розплата.

Інтерв'ю провів
Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

На Україну...

МУЖЕН ДАЛЕКО, І КИ...

Ах, Аль...
Кульчиц...
ох!.. На...
було б і скін...
ні знаки, бо...
справді а...
справді — ху...
Кульчицького,...
Мужені. А це...
рів од Париж...
леко від Ки...
вилося в ...
рідній, звісн...
гляддя, котре...
і враз задо...
мо, мою ці...
ти в Мужен,...
Версаль, а по...
жили ми до ...
судячи з усь...
Можна бу...
наприклад, ...
та й перед ...
чицьким не ...
доводиться ...
дожника і й...
альбому. Це...
ж саме, що...
хощі лісу, ...
по телевізору...
що альбом в...
такому папе...
бідним худо...
і не снилося...
лігрaфічним б...
здається, й ...
тавити. Нічо...
все — Париж...
нера, 1991 р...
Арнера, котр...
випустив у с...
Пікассо. І св...
дих од тієї к...
ши все зразу...
боту полігра...
художника...

Тож колір ...
ваний таким...
можуть заінте...
гінал, або на...
ти його з усі...
редової техн...
возданності. ...
власне кажуч...
ваюся. І ду...
воно і є. Бо...
Кульчицького,...
що пропускаю...
небесся, з'єд...
це з рідною ...
шують її ж ...
Кольором ...
як живим нер...
ває і гірко с...
що всі його ...
графіка, кера...
зіткані з п...
сонцем і ру...
дивовижним ...
буквально на...
Олійні поло...
го дещо умо...
ніше, то й м...
ни — примхл...
уяви. Але ця...
дорослої лі...
в самісіньку...
форми комп...
но, розмаши...
елементи, ти ...
само, як усі...
відчуваєш по...
решуються ...
як із окреми...
ясно уявляєш...
ку. І тому, вл...
медитації ...
неповторна ...
дожникове ба...
рез його ду...
ця реальніст...
в світ, і ста...
щось подібне...
ного актора.

короткий сон —
адок долі.

урений циклон,
й природі.
короткий сон —
небозводі.

и еталон,
и в вічі.
короткий сон —
ольоти вічні.

разу я в полон
есу.
короткий сон
тах, в Одесу.

беріг патрон,
— вдача клята.
короткий сон —
до тата.

пхавс
н трон,
кругами.
короткий сон —
до мами.

ні в храм,
ні в схрон,
огрому.
короткий сон —
додому.

ани заборон,
ожні зміни.
короткий сон —
аїни.

нови удрон,
провину.
короткий сон —
сполох сину.

нуків на поклон,
и зустрічні.
кор й сон —
ві

уплю я на
перон,
х, в знамена.
короткий сон
я без мене.

зачепили і її.
звичайно, ук-
повинні ма-

**м з рхів
о патріархату
ної церкви в
збавив сану?**
о митрополи-
, він був там
вав. Відпові-
обистого жит-
немає люди-
аморфози йо-
ви я зрозумі-
се життя Фі-
авної церкви
ілити колиш-
вою. Коли в
ня про авто-
ступив за да-
ет тоді мене
нилася, і Ук-
ає запеклим
а не годить-

**ресійний кон-
Що, на ваш
церкви, необ-
тиборствуючі**

ж православ-
славна церк-
вітської вла-
ула незакон-
ити помилку
ліквідацію
946 році, ні
ла про долі
допомагала
, православ-
що з нами
іяче, бо від-
реко-католи-
вивозили до
ами! Якби я
а моїх очах
иу. Це роз-

**’ю провів
НСЬКИЙ.**

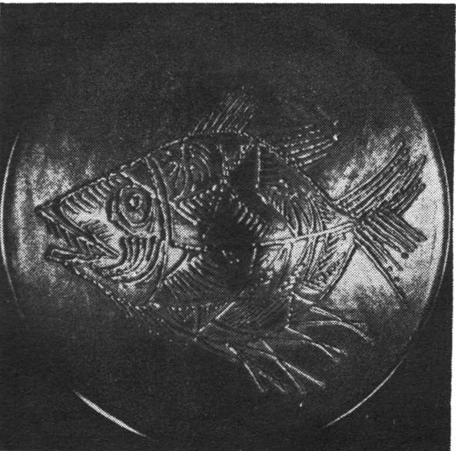
На Україну повернусь

МУЖЕН ДАЛЕКО, І КИЇВ ВІД НЬОГО ТЕЖ...

АХ, АЛЬБОМ! Ах, Юрій Кульчицький!!! Ах та ох!.. На цьому можна було б і скінчити свої окличні знаки, бо переді мною — справді альбом-каталог і справді — художника Юрія Кульчицького, котрий живе у Мужені. А це за 950 кілометрів од Парижа. Тобто дуже далеко від Києва. І ще не з'явилося в природі (нашій, рідній, звісно!) того дивогляддя, котре могло б узяти і враз задовольнити, скажімо, мою цікавість: перенести в Мужен, потім у Лувр, Версаль, а потім... Ще не дожили ми до цього й не скоро, судячи з усього, доживемо.

Можна було б вибачитися, наприклад, перед читачами, та й перед Юрієм Кульчицьким не завадило б, що доводиться писати про художника і його твори — з альбому. Це приблизно те ж саме, що передавати пахощі лісу, побачивши його по телевізору. Але рятує те, що альбом видрукований на такому папері, що нашим бідним художникам, на жаль, і не снилося. Й з таким поліграфічним блиском, що тут, здається, й ніде крапку поставити. Нічого дивного. Це все — Париж, друкарня Арнера, 1991 рік, того самого Арнера, котрий свого часу випустив у світ ліногравюри Пікассо. І світ затамував подих од тієї краси, поцінувавши все зразу — віртуозну роботу поліграфістів та геній художника...

Тож колір тут наелектризований такими барвами, які можуть заінтенсифікувати оригінал, або навпаки — виграниги його з усією точністю передової технології — до первозданності. На це, друге, власне кажучи, я й сподіваюся. І дуже вірю, що так воно і є. Бо колір для Юрія Кульчицького, мов струни, що пропускають струм із піднебесся, з'єднують його серце з рідною землею і зрошують її ж росами.

Кольором художник вібрує, як живим нервом, весело співає і гірко сумує... Здається, що всі його роботи (а це графіка, кераміка, живопис) зіткані з повітря, напоєні сонцем і рухаються якимсь дивовижним темпом, ось — буквально на твоїх очах.

Олійні полотна Кульчицького дещо умовні, а якщо точніше, то й мало реальні. Вони — примхлива гра фантазії, уяви. Але ця вибаглива гра дорослої людини націлена в самісіньку душу. І хоч форми композицій артистично, розмашисто розітнуті на елементи, ти бачиш ціле. Так само, як усім єством своїм відчуваєш полум'я, коли викрешуються тільки іскри. Чи як із окремих скалок-мозаїк ясно уявляєш прекрасну фреску. І тому, власне, фантазійні медитації сприймаються, як неповторна реальність — художникове бачення світу. Через його душевні імпульси ця реальність, абстрагована в світ, і стає життям. Це щось подібне до театру одного актора. З кожним наступним словом, жестом ти щобільше поринаєш у звабливий, принадний світ умовності, стаєш його часткою, віриш і сподіваєшся...

Свої сцени-композиції Кульчицький вибудовує так, що глядач картини може вибрати будь-яку її точку, залежно від настрою, органічно стати співучасником цього театрально-музичного дійства. Тут є свої інтродукції, кульмінації, монологи й діалоги, тихі акорди, примхливі інтермеццо. У модерністській формі, однак, усе матеріалізується з генів рідної землі — повсякчас звучить музика її степів, чиста мова джерельної води. Жоден з матеріалів — чи то глина, чи то дереворитний різець, чи зрештою звичайний підрамник не чинять уяві художника ніякого опору. Йому все підвладне...

Й це ми бачимо в альбомі. На жаль, не в натурі. Можна тільки уявити, як би багато повідали кожному його «Грації» — три витончені жіночі постаті. «Де задивилися ви, українські грації? В минуле, майбутнє? Чи шукаєте в річці обличчя сонця, чи дожидаєте човен місяця? Може, чекаєте власної долі, що забарилася?..» Це слова Віри Вовк, приятельки Кульчицького, вмонтовані на одній із сторінок альбома. Взагалі, тут багато поетичних уривків — то друзі художника висловлюють своє захоплення його роботами. «Степова рапсодія» — шалений рух вершника крізь вітри часу, алегорія невпинного пізнання людиною власної душі...

Взагалі ж пошук, бажання розгадати таємницю буття на цій землі постійно ведуть Юрія Кульчицького до сміливих, темпераментних технічних вправлянь, новацій. Чудова ця здатність бути учнем у життя закладалася сімейним вихованням. Він народився 1912 року в Підбужжі (поблизу Самбора), нині — Львівська область. Його заняття малярством батько підтримував родинною стипендією імені Пієсцьорського. Згодом Юрій навчався у Краківській академії мистецтв, де одержав добру школу. У 1944 році молодий художник залишає рідну Україну і по коротких, але насичених враженнями, новими естетичними знаннями мандрах, оселяється у Франції. «Доля часто дивною й химерною волею стелить дороги і пристані», — пише в передмові Юрій Кульчицький. І всюди на цих дорогах життя він сміливо переходить від одного рівня знання до якісно вищого: «...Необхідність бути присутніми в теперішній епосі була так очевидна, що працею та інтелектуальним зусиллям ми ставали на дорогу поступу». Й це при тому, що матеріальні нестатки були його тінню, постійно переслідували, та так і не зловили. Дух переміг.

Про нинішнє життя Юрія Кульчицького та його дружини, теж художниці Іванни Винників, ми нещодавно згадували («Земля до землі», «ГУ». 14.XI. 92 р.). Попри величезну творчу діяльність, ці благородні люди здійснили справді громадянський вчинок, зумівши зберегти в Мужені «Закуток» Володимира Винниченка.

Та от смуток не полишає. Художники похилого віку далеко від рідної землі, ім'ям якої та пам'яттю про неї вони жили й творили всі ці роки. Їхній мистецький набуток хотілося б вважати нашим, українським. По суті ж так воно і є. Коли ж це збудеться реально? Коли ми зможемо побачити їхні твори на виставці — нехай у Києві, Львові, коли знайдемо час віддячити їм за все? Коли і як? Де відповідь шукати?

Людмила БАРАНЕВИЧ.

НА ЗНІМКАХ: художник Юрій Кульчицький; «Грації» — акварель, гуаш; «Передвісник» — монотипія; «Риба» — кераміка.

Академія технологічних наук України

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на здобуття премії Академії технологічних наук (АТН) України в галузі розробки нових технологій

Премія Академії технологічних наук України присуджується: за наукові досягнення, які є видатним внеском у розвиток природничих і технічних наук і основою для розробки нових технологій; за розробку та впровадження нових високоефективних технологій, що перебувають за своїми показниками на рівні кращих світових досягнень, а також за створення ресурсозберігаючих та екологічно чистих технологій.

Премія АТН України присуджується щорічно. Її розмір — 30 тисяч карбованців. Премія АТН України може бути присуджена тільки один раз.

Наукові праці, що висуваються на здобуття премії АТН України, повинні бути опубліковані не пізніше ніж за шість місяців до їх висунення.

Робота, яку відзначили премією АТН України, одержує пріоритетне право на фінансування її впровадження і подальшого розвитку.

Висунення робіт на здобуття премії АТН України проводять наукові установи та вищі навчальні заклади, наукові, науково-технічні товариства, організації, підприємства та установи незалежно від форм власності, члени Академії технологічних наук України.

У конкурсі можуть брати участь як окремі науковці та дослідники, так і наукові й творчі колективи. Колектив, який висувають на здобуття премії, не повинен мати у своєму складі більше, як 10 осіб, творчий внесок котрих був найвагомішим. До його складу можуть бути включені громадяни України та інших держав на загальних умовах.

Роботи, які були раніше удостоєні інших премій або одночасно висуваються на їх здобуття, до розгляду не приймаються.

Організації або особи подають роботи на здобуття премії АТН України не пізніше 15 квітня 1993 року до Президії АТН України на адресу: 252207, м. Київ, пр. Академіка Глушкова, 42, АТН України з написом: «На здобуття премії АТН України». У двох примірниках українською мовою подаються такі документи:

а) анотація, що висвітлює наукову або народногосподарську характеристику роботи та її значення (з підписом авторів);

б) перелік опублікованих праць або відповідні матеріали (проекти, винаходи, відкриття) для технологій, які подаються у вигляді паспорта технологічного процесу АТН України (форму паспорта можна одержати за зазначеною адресою), і обов'язково документи, що підтверджують впровадження;

в) відомості про авторів: прізвище, ім'я та по батькові, рік народження, спеціальність та вчений ступінь, учене та почесне звання, посада, службова адреса і телефон, домашня адреса і телефон;

г) довідка про творчий внесок кожного з авторів

Відомості по пунктах «б», «в», «г» підписують автори та завіряють установи або особи, що висували роботу на здобуття премії.

Авторам роботи, якій присуджено премію, видаються дипломи відповідного зразка, нагрудний знак та грошова частина премії (рівними частками кожному з авторів).

НА ВІДПОЧИНОК — У ЗИМОВІ КАРПАТИ!

У Закарпатті 17 зимових гірськолижних дванадцятиденних маршрутів. Для любителів гірських лиж діють понад 30 канатно-буксирувальних доріг, працюють прокатні пункти гірськолижного спорядження. Вихід новачків у гори супроводжують досвідчені інструктори-наставники; йому передує теоретична і практична підготовка. На час строку путівки відпочиваючим надається повне харчування і змістовна екскурсійна програма. Залежно від ступеня комфорту проживання вартість путівки на 12 днів становить від 6 до 9 тисяч купоно-карбованців.

ПОСПІШАЙТЕ ПРИДБАТИ ПУТІВКИ В НАЙЧИСТІШУ ЕКОЛОГІЧНУ ЗОНУ УКРАЇНИ!

Свіжий подих гір, прозоре чисте повітря, яскраве сонце і глибоке синє небо — все це віддається в необмежене користування туристам.

Придбати путівки можна в обласному відділенні «Закарпаттурист» — 294000, м. Ужгород, вул. Крилова, 10. Тел. 3-42-15.

Академія технологічних наук України має домовленість з університетом імені Св. Томаса штату Міннесота (США) про прийняття до аспірантури кількох представників нашої молоді за спеціальністю «обчислювальна техніка» (електроприладобудування).

Бажаючим взяти участь у навчанні починаючи з 1993 року треба терміново надіслати за адресою: 252207, м. Київ, пр. Академіка Глушкова, 42, Академія технологічних наук України — заяву та копію диплому спеціаліста (ступінь бакалавра) та рекомендаційні листи від трьох учених або відомих спеціалістів з даного напряму. Після реєстрації бажаючих буде проведено конкурс зі складенням іспитів із загальних та предметних тестів (GRE) та окремо іспит TOEFEL.

Організаційні питання вирішує Академія технологічних наук України.

Довідки за телефонами: 224-79-97, 293-34-37, 266-62-12.

ПОНЕДІЛОК

30 ЛИСТОПАДА

І ПРОГРАМА УТ

16.00 УТН.
16.05 Для дітей. «До, мі, соль».
16.35 На допомогу школі. Історія України. Культура Київської Русі.
17.05 Документальний телефільм «Я єсть народ».
18.15 СНІД і боротьба з ним.
19.00 УТН.
19.10 Мультфільм «Клаптик і хмаринка». Фільм 1.
19.30 «Отже...». Із циклу «Хто ми...».
20.30 Реклама «Перспектива».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.40 «І далі буде...». Відеофільм. І. Сторожук.
22.40 Телеспортарена.
23.25 УТН.
23.40 Кінозустрічі.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Подивись, послухай.
8.40 «Пристрасті за Маріанною». Документальний телефільм.
9.30 «Робінзон Кузя». Мультфільм.
9.45 Мелодії і ритми Узбекистану.
10.10 Нове покоління вибирає.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Брейн ринг.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 «Бджола Майя». Мультфільм.
16.05 Кідді-Відді.
16.20 Прем'єра документального телефільму «Далеко, далеко за озером Чад».
16.30 Студія «Політика» показує.
17.00 Новини.
17.25 Технодром.
17.35 Зоряний час.
18.15 Футбольний огляд.
18.45 Громадська думка.
10.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра художнього телесеріалу «Дрібниці життя». 9 серія.
«Нова студія» представляє:
21.10 «Однак».
21.20 Життєпис.
21.35 Ситуація.
22.00 Кривий ефір.
22.15 Дивіться, хто пішов.
22.35 Євгеник.
22.50 Будка гласності.
23.20 Мегамікс.
23.40 Оба-на. У перерві — 23.00 Новини.

ІІІ ПРОГРАМА УТ,

КАНАЛ «РОСІЯ»

10.50 Денний сеанс. «Час вбивств». Художній фільм (США).
12.35 Т.Ін.Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Козирна дама.
15.30 Я люблю РТБ. Анонс передач Російського ТБ на тиждень.
15.50 Там-там-новини.
16.05 ТрансРосефір. Кавказревю.
16.50 Панове-товариші.
17.05 Давайте з'ясуємо.
17.20 Детектив по понеділках. «Кукурача». Художній фільм.
18.55 Київська панорама.

ІІІ ПРОГРАМА УТ

20.40 Фортуна. Комерційний огляд.
20.50 Брама. (Архітектурні пам'ятки України).
21.05 «Євразія ТБ» представляє художній фільм «Година вбивств».
22.30 СІТ-3.
22.40 Візитка.
22.45 Лантух солі. Публіцистична програма.
23.30 Промінчик світла. Про обдарованих дітей.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.30 Худ. фільм «Капітан Пілігріма».
15.00 Мультфільми.
15.15 Худ. фільм «Ранок приреченої копальні».
19.05 Худ. фільм «Грип Кінг-Конг».
21.25 Відеомузика.
21.40 Худ. фільм «Віктор-Вікторія».

ВІВТОРОК

1 ГРУДНЯ

І ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Золотослов.
10.20 Любителям балету.
10.35 Шкільний екран. 8 кл. Фізика. «Теплові двигуни і екологія».
10.55 Землі нев'януча краса. Концерт.
11.35 Доброго вам здоров'я.
12.10 УТН.
12.25 Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун». 17 серія.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.35 На допомогу школі. Українська література. І. Котляревський. «Енеїда».
17.10 Музичний додаток до «Каналу «Д».
18.10 Прем'єра документального телефільму «Вибір».
19.00 УТН.
19.10 Мультфільм «Клаптик і хмаринка». Фільм 2.
19.30 Студія «1 грудня».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.40 Прем'єра документальної кінотрилогії «Просвітлої дороги свічка чорна». Фільм 1 «Верни до мене, пам'яте моя».
22.35 «Одвічна і прекрасна музика». Молоді зірки оперної сцени і Державний оркестр народних інструментів України.
23.30 УТН.
23.45 ТБ-шанс.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

9.20 Футбольний огляд.
9.50 «Червоненька квіточка». Мультфільм.
10.30 «Дрібниці життя». Художній телесеріал. 9 серія.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона». Художній телефільм. 1 серія.
12.25 «Телеграма». Короткометражний художній телефільм.
12.55 «Бережіть жінок». Художній телефільм. 1 серія.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Діловий вісник.
14.40 Блокнот.
14.45 Сторінки російської музики.
15.15 «Бджола Майя». Мультфільм.
16.05 Наш музичний клуб.
16.50 Прес-експрес.
17.00 Новини.
17.25 Студія «Політика» показує. «Право на життя».
18.00 Прем'єра художнього телефільму «Жозеф Бальзамо». 1 серія (Франція).
19.00 Тема.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра художнього телефільму «Група ризику». 1 серія.
21.45 Воєнне ревю.
22.20 Прем'єра документального телефільму «Прошу вас, пане Юдін...».
23.00 Новини.
23.25 О. Скрябін. Третя симфонія «Божественна поема».
0.10 «Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона». Художній телефільм. 1 серія.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

12.20 Мульти-пульти.
12.35 Т.Ін.Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Телебіржа.
15.30 Студія «Рост». Біля чарівної лампи.
16.00 Там-там-новини.
17.00 Розколу не буде.
17.15 Телеміст Санкт-Петербург — Вашінгтон.
17.30 Щоденник з'їзду.
17.45 Альбуцид. Інформаційно-розважальний огляд.
18.45 Свято кожен день.
18.55 Реклама.
19.05 Київська панорама.
19.25 Домашній екран. Прем'єра телефільму «Санта-Барбара». 106 серія.
20.15 Телебіржа інформує.
20.25 «Золоті ворота». Пріорка — пам'ятник М. Грушевському.
20.55 Звіт про роботу сьомого з'їзду народних депутатів Російської Федерації.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Звіт про роботу сьомого з'їзду народних депутатів Російської Федерації.
23.35 «Будьмо ввічливі». Режисер Микола Акимов.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.25 Худ. фільм «Шведський сірник».
14.15 Мультфільми.
14.30 Худ. фільм «Юні мутанти-ніндзя-мушлі».
20.00 Худ. фільм «Ва-банк-1».
21.40 Відеомузика.
21.50 Худ. фільм «Аероплан-1».

СЕРЕДА

2 ГРУДНЯ

І ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Кінозустрічі.
10.00 Фільм-концерт «Глек біля джерела».
10.35 Шкільний екран. 5 кл. Музика. «Казка в музиці», «Лускунчик».
11.05 Свічадо.
12.05 УТН.
12.20 Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун». 18 серія.
16.00 УТН.
16.05 Клас-юніор-бізнес.
17.10 Живе слово. Український правопис.
17.50 Із забуття. Художник Едуард Штайнберг.
18.30 Органні твори Й.-С. Баха.
19.00 УТН.
19.10 Мультфільм «Клаптик і хмаринка». Фільм 3.
19.30 Прем'єра документального телефільму «Скарбниця давнини».
19.40 Архіви свідчать.
20.25 «Сторінки української симфонічної музики». Заслужений симфонічний оркестр Держтелерадіокомпанії України репрезентує симфонічну поему Б. Лятошинського «На берегах Вісли».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Акценти.
22.00 Прем'єра документальної кінотрилогії «Просвітлої дороги свічка чорна». Фільм 2 «У білій стужі сонце України».
22.45 «5 за 25». Кращі пісні року.
23.10 УТН.
23.25 Душі криниця. А. Демиденко.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

9.20 Наш музичний клуб.
10.00 Мультфільми.
10.30 Прем'єра документального телефільму «Листи з Росії».
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона». Художній телефільм. 2 серія.
12.25 Прем'єра короткометражного художнього телефільму «Заплющ очі». (Китай).
12.55 «Бережіть жінок». Художній телефільм. 2 серія.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот. Фірма «Вибір».
15.15 «Бджола Майя». Мультфільм.
16.05 Між нами, дівчатами.
16.50 Прес-експрес.
17.00 Новини.
17.25 Міждержавний телеканал «Останкіно» представляє.
18.00 Прем'єра художнього телефільму «Жозеф Бальзамо». 2 серія.
19.05 Театральні зустрічі.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра художнього телефільму «Група ризику». 2 серія.
21.45 Чорний ящик.
22.15 В гостях у М. Магомаєва.
23.00 Новини.
23.25 Кіно до запитання.
0.10 «Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона». Художній телефільм. 2 серія.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

11.00 Денний сеанс. «Заповіт професора Доуеля». Художній фільм.
12.35 Т.Ін.Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Бізнес: нові імена.
15.15 «Бадабоки». Програма для дошкільнят (Франція).
15.35 Перший тайм.
15.50 Там-там-новини.
16.05 ТрансРосефір. Далекий Схід.
16.50 Християнська програма.
17.20 Шоденник з'їзду.
17.35 «Сніг — доля моя». Прем'єра документального телефільму. 1 серія.
18.45 Свято кожен день.
18.55 Київська панорама.
19.15 Телебіржа інформує.
19.25 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 107 серія.
20.15 «Кінь». Мультфільм для дорослих.
20.25 Студія «Сатирикон».
20.50 В. Стефаник. «Камінний хрест». Вистава Коломийського драматичного театру.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.25 Худ. фільм «Чужі тут не ходять».
14.40 Мультфільми.
15.00 Худ. фільм «Ейр-Америка».
16.45 Відеомузика.
19.25 Мультфільми.
19.40 Худ. фільм «Ва-банк-2».
21.15 Відеомузика.
21.30 Худ. фільм «Аероплан-2».

ЧЕТВЕР

3 ГРУДНЯ

І ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Художній телефільм «Адам одружується з Євою». 1 і 2 серії.
11.10 Кінопроба. Телегра.
12.10 УТН.
12.25 Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун». 19 серія.
12.50 Канал «Д».
13.50 «Золоті ворота». Святині Чернігова. Скіфське золото.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.50 «Острів душі». Теленарис.
17.05 Маленький концерт.
17.20 «Великі питання життя». Фільм 2. Християнська програма.
17.50 Колгосп помер. Хай живе колгосп.
18.20 Документальний фільм «Відкрий себе».
19.00 УТН.
19.10 Музичний фільм «Фантазія».
19.30 Спадщина. Коли приходить свято.
20.15 Дзвони Чорнобиля. Прощання з Народичами.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Прем'єра документальної кінотрилогії «Просвітлої дороги свічка чорна». Фільм 3. «Розіп'ятий на чорному хресті».
22.40 Молодіжна студія «Гарт».
0.10 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

9.25 Співає Г. Бесєдіна.
9.40 Мультфільми.
10.00 Таланти і поклонники.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона». Художній телефільм. 3 серія.
12.25 «Гончарний круг». Художній телефільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 «Бджола Майя». Мультфільм.
16.05 А. Шнітке. Сюїта в старовинному стилі.
16.20 Право на милосердя.
16.50 Прес-експрес.
17.00 Новини.
17.20 ...До шістнадцяти і старші.
18.00 Прем'єра художнього телефільму «Жозеф Бальзамо». 3 серія.
19.05 Літературна премія Букера в Росії.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
21.10 Прем'єра художнього телефільму «Група ризику». 3 серія.
22.15 Старовинні російські романси співає А. Ейзен.
22.35 Максима.
23.00 Новини.
23.25 Радіо «Труба».
23.55 «Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона». Художній телефільм. 3 серія.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

8.50 Дозвілля. Домашній клуб.
9.05 К-2 представляє: «Абзац».
9.35 Джентльмен-шоу.
10.05 Студія «Нота бене». Зал очікування.
11.00 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 106 і 107 серії.
12.35 Т.Ін.Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Ноу-хау.
15.30 Студія «Рост». Айболить-92. Частина 1.
16.00 Там-там-новини.
16.15 ТрансРосефір.
17.00 Кіпрас Мажейка. Репортажі з НАТО.
17.30 Шоденник з'їзду.
17.45 Театральний роз'їзд.
18.45 Київська панорама.
19.05 Музичний фільм «Скрипка грає, голос має».
19.25 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 108 серія.
20.15 Хроно. У світі авто- і мотоспорту.
20.45 «Авансцена». Фестиваль аматорських театрів України.
22.00 Вісті.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Звіт про роботу сьомого з'їзду народних депутатів Російської Федерації.
23.35 Балет Санкт-Петербурга. А. Дворжак. «В'януче листя».

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.35 Мультфільми.
14.00 Худ. фільм «Здрастуйте, я ваша тьотя!».
15.40 Відеомузика.
19.00 Мультфільми.
19.15 Худ. фільм «Молодий Шерлок Холмс».
21.00 Телефільм «Втілення мрії». 21 серія.
21.25 Відеомузика.
21.40 Худ. фільм «Укол парасолькою».

П'ЯТНИЦЯ

4 ГРУДНЯ

І ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Менора.
10.00 Художній фільм «Червоне золото» (Мексика—Іспанія).
11.30 Надвечір'я. Передача для людей старшого віку.
12.30 УТН.
12.45 Багатосерійний художній телефільм «Бадетаун». 20 серія.
13.10 Прикарпаття моє.
16.00 УТН.
16.05 Музичний фільм «Міріться, люди, любіться, люди».
16.50 Сад, город.
17.05 Романса звуки чарівні.
17.45 Мультфільм «Домовик і господарка».
17.55 Шлях до себе. Зустріч з професором А. Горнятkевичем.
18.30 IV Всеукраїнські збори Руху. Відеорепортаж.
19.00 УТН.
19.10 Науково-популярний фільм «Казак — душа правдивая...».
19.30 Танго, танго, танго.
20.00 Хроніка МВС.
20.15 Телерадіоканал «Право».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.40 Екран пригодницького фільму. Художній телефільм «Вікно навпроти».
23.05 УТН.
23.20 Група «Ер-джаз» у програмі «Музичні ілюзії».

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 ...До шістнадцяти і старші.
9.00 Концерт Тульського державного хору.
9.20 Мультфільми.
9.40 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
10.30 Америка з М. Таратутою.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Подружка моя». Художній телефільм.
12.35 «На знак протесту». Художній телефільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Бридж.
14.50 Бізнес-клас.
15.05 Блокнот.
15.10 «Бджола Майя». Мультфільм.
16.00 Ф. Ваксман. Фантазія для скрипки і фортепіано на теми Ж. Бізе «Кармен».
16.10 Центр.
16.50 Прес-експрес.
17.00 Новини.
17.25 Міждержавний телеканал «Останкіно» представляє.
17.50 Людина і закон.
18.20 Америка з М. Таратутою.
18.50 Поле чудес.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 У клубі детективів. Прем'єра художнього фільму «Трупи долини Монсо». (Франція).
ВІД представляє:
22.10 «Політбюро».
22.40 Музобоз.
23.45 Людина тижня.
0.00 «Зоряний дощ». У перерві — 23.00 Новини.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Реклама.
7.25 Час ділових людей.
8.00 XX століття у кадрі і за кадром.
9.00 Золота шпора.
9.30 Російська енциклопедія. «Літні канікули Антона Чехова».
10.30 Тема з варіаціями. Музичні вечори на Кропоткінській.
11.00 Домашній екран. Художній телефільм «Санта-Барбара». 108 серія.
11.50 Дозвілля.
12.05 Кіпрас Мажейка. Репортажі з НАТО.
12.35 Т.Ін.Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Телебіржа.
15.30 Студія «Рост». Айболить-92. Частина 2.
16.00 Там-там-новини.
16.15 І все-таки я вірю.
16.45 М-трест.
17.00 Джерела.
17.30 Шоденник з'їзду.
17.45 Уолт Дісней по п'ятницях. «Чіпс — військовий собака». Художній фільм. 1 серія.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Яхад».
19.25 Кінозал «К-2». «Одного разу збрехавши». Художній фільм.
21.00 До 100-річчя від дня народження М. Куліша. «Отак загинув Гуска». Вистава.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Звіт про роботу сьомого з'їзду народних депутатів Російської Федерації.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.25 Худ. фільм «Допит».
14.55 Мультфільм.
15.05 Худ. фільм «Співучасть у вбивстві».
19.30 Мультфільм.
19.40 Худ. фільм «Захист імперії».
21.20 Відеомузика.
21.40 Худ. фільм «Чужі».

СУБОТА 5 ГРУДНЯ

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Художній телефільм «Вікно навпроти».
9.55 «5 за 25». Кращі пісні року.
10.20 Документальний телефільм «Брати».
10.55 Доброго вам здоров'я. Екологія Криму і здоров'я.
12.15 УТН.
12.25 Програма передач.
12.30 Таланти твої, Україно.
14.30 Відродити душу. Художник Іван-Валентин Задорожний.
15.00 Музичний фільм «Голос».
15.30 Наші прем'єри. І. Чендей. «Золота осінь». Теленовела.
16.20 Художній фільм «Свято Нептуна».
17.05 Мультфільм «Кругосвітня подорож Віллі Фога».
18.00 IV Всеукраїнські збори Руху. Відеорепортаж.
18.30 Кубок МХЛ. «Сокіл-Ескулап» (Київ) — «Металург» (Череповець). 2 і 3 періоди.
19.15 УТН.
19.25 Арії з оперет.
19.40 Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун». 21 і 22 серії.
20.30 Наша мова.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.40 Художній фільм «Жертва в ім'я кохання» (Індія).
0.00 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.00 Новини.
6.20 Ранкова гімнастика.
7.30 Спорт-шанс.
8.00 Марафон-15 — малятам.
8.25 Бумеранг.
8.55 Автограф по суботах.
9.25 Медицина для тебе.
10.15 Книжковий двір.
10.55 Справа.
11.25 Прем'єра телефільму «Зняття з хреста».
12.20 Чемпіонат світу з міні-футболу. Фінал.
13.30 Студія «Політика» представляє програму США «Свобода вибору».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Центральний експрес.
15.00 Прем'єра мультфільму «Дракуліто-вампіреня».
15.20 У світі тварин.
16.00 Телесеріал «АБВГД ЛТД».
16.30 Червоний квадрат.
17.10 Шасливий випадок.
18.10 Фільми О. Міндадзе і В. Абдрашитова. «Плюмбум, або Небезпечна гра».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Шо? Де? Коли?
21.45 «Субота є субота». Творчий вечір композитора О. Кваши.
23.00 Новини.
23.25 Парадиз-коктейль.

ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.50 Мульти-пульти.
8.00 «Михайлович». До 70-річчя В. М. Боброва.
8.30 Програма 03.
9.00 Відеоканал «Плюс одинадцять».
10.15 Як жити будемо?
11.00 Прем'єра художньо-публіцистичного фільму «Крива розлому. Хроніка тривожного часу». 1 і 2 серії.
12.25 Прем'єра мультфільму «Дораемон» (Японія). 13 серія.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Пілігрим.
14.35 Камера досліджує минуле. «І відродиться із забуття». У пам'ять про храм Христа Спасителя.
15.50 Репортер.
16.05 Футбол без кордонів.
17.00 Золота шпора.
17.30 Щоденник з'їзду.
18.15 Маски-шоу.
18.45 Київська панорама.

ІІІ ПРОГРАМА УТ

19.05 Візитка. Анатолій Бондаренко.
19.10 Мультфільм.
19.30 СІТ-3.
19.40 Перші роботи (Уорлднет. США).
20.05 Хіт-рік.
20.40 «3×200». Конкурсна програма.
20.55 Художній фільм «Троє чоловіків та немовля в колисці» (Франція).
22.30 СІТ-3.
22.45 «Субота... Вечір...».

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.10 Мультфільми.
12.30 Худ. фільм «Боги, мабуть, збожеволіли».
14.20 Відеомузика.
18.50 Інформаційна програма
19.00 Худ. фільм «Тяжкий сезон».
20.40 «35 хвилин джазу».
21.15 Худ. фільм «Картинки з краю безодні».

НЕДІЛЯ 6 ГРУДНЯ

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці. Інформаційно-музична програма.
9.30 Палаци Південнобережжя. Кореїзький палац.
10.10 Художній фільм «Як я був вундеркіндом». 1 і 2 серії.
12.20 Концерт української музики.
13.25 УТН.
13.35 Канал «Д».
14.40 Село і люди.
15.25 Зичимо щастя.
16.30 Маю честь.
17.15 Мультфільм «Біла чапля».
17.30 Кінофільм «Микола Куліш».
18.00 Свічадо.
19.00 І Всеукраїнські збори Руху. Відеорепортаж.
19.30 Мультфільм.
19.45 УТН.
19.55 Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун». 23 і 24 серії.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Художній фільм «Помста у великому світі» (Китай).
22.30 Тиждень.
23.00 Арт-майдан.
0.00 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.00 Година сили духу.
7.00 Тираж «Спортлото».
7.15 Концерт Державного ансамблю танцю Калмикії «Ойрати».
7.45 Чемпіонат світу з художньої гімнастики.
8.00 З ранку раненько.
9.00 Доки всі вдома.
9.30 Ранкова зірка.
10.20 Це ви можете.
11.00 Прем'єра художнього телефільму «Пригоди Чорного Красунчика».
11.25 Хіт-топ-шоу «50×50».
12.25 Прем'єра мультфільму «Піф і Геркулес».
12.35 Прем'єра документального фільму «Підводна одіссея команди Кусто».
13.25 Прем'єра телефільму «Дім на Волхонці». Фільм 8.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Діалог у прямому ефірі.
15.00 Клуб мандрівників.
15.50 Живе дерево ремесел.
16.00 Панорама.
16.55 Уолт Дісней представляє...
17.45 Новини.
18.00 Чудова сімка.
19.00 Недільна кінопрограма «Срібний півмісяць».
19.15 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Убивство Троцького».
21.00 Підсумки.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 Матадор.
23.00 Новини.

ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 «Заборонені пісеньки».
8.30 Фольклор. Невідомі культури.
9.00 Наш сад.
9.30 «Пригода в Королівстві». Ляльковий мультфільм. 15 серія.
10.00 Ати-бати.
10.30 Хочете, вірте...
11.00 Прем'єра художньо-публіцистичного фільму «Крива розлому. Хроніка тривожного часу». 3 і 4 серії.
12.20 Мульти-пульти.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.35 Вперше... Англійська премія — російському роману.
14.05 «На земле жили-прожили мы не зря». Євген Мартинов.
15.05 Познер і Донах'ю.
15.35 Біла ворона.
17.00 Театральний роз'їзд. «І було свято. І є театр...» 1 Міжнародний театральний фестиваль ім. А. Чехова.
18.10 Центр Стаса Наміна (Ес-Ен-Сі) представляє: клуб «Жовтий підводний човен».
18.45 Обличчям до столиці.

ІІІ ПРОГРАМА УТ

19.00 Візитка. Олена Косяченко.
19.05 Мультфільм.
19.30 СІТ-3.
20.10 Сідайте і дивіться. Гумористичний випуск.
20.20 Кроки уряду до згоди (Уорлднет. США).
20.50 Візитка.
20.55 Дорослі, як діти.
21.15 Художній фільм «Собака Баскервілів». 1 серія.
22.30 СІТ-3.
22.40 Візитка.
22.45 Художній фільм «Собака Баскервілів». 2 серія.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

14.30 Мультфільм.
14.45 Худ. фільм «Юні мутанти-ніндзя-мушлі». 1 та 2 серії.
22.15 Худ. фільм «Кабаре».

КРОСВОРД

За годинниковою стрілкою: 1. Вона високо підносить, та часом низько кидає. 2. Найкращий захист. 3. На вибір: отруйна змія або підступна людина. 4. Не вампір, а стиль в архітектурі з імперським розмахом. 5. Мокра річ для накриття необачних. 6. Український гуморист з «музичним» прізвищем. 7. Годованець вовчиці, засновник міста, цар. 8. Зять самого Магомета. 9. Прибуток на кухонний манір. 10. Любитель лівих поворотів. 11. Столиця країни, котра видихує радянську «допомогу». 12. Будматеріал, з якого створено жінку. 13. Бульбенко. 14. Не пральний порошок, а квітка. 15. Міфічний прообраз героя безплідної праці. 16. Майстер пози. 17. Сам запрягається, сам везе, сам гроші бере. 18. Те, що часом не вдається й факіру.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, НАДРУКОВАНИЙ 24 ЛИСТОПАДА

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Дрозд. 3. Ініціал. 5 Сурдо. 7. Кожедуб. 9. Маківка. 11. Наган. 12. Курилик. 13. Рюрик. 14. Латук. 16. «Водонос». 18. Весло. 20. Колізей 21. Горький. 22. Мюзетта. 24. Гобелен. 26. Гілея. 27. Ареопаг. 28. Закон. 29. «Данко». 31. Парафін. 33. Плебс. 35. Камерон. 36. Зевксіс. 37. Онікс. 38. Ізобари. 39. Карно.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. «Дзвін». 2. Діжон. 3. Індик. 4. Лекок. 5. Савур. 6. Орлик. 7. Когутяк. 8. Бородай. 9. Милоніг. 10. Акрісій. 14. Ландтаг. 15. Колізія. 16. Візитка. 17. Стрибог. 18. Вокаліз. 19. «Органон». 22. Маланюк. 23. Апейрон. 24. Гіпофіз. 25. Нуклеус. 29. Дичко. 30. Осмос. 31. Парні. 32. Невми. 33. Пасек. 34. Сушко.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.
Загальний тираж 449808

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311227.